

วิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

OPINIONS ON THE READINESS OF TAMBOL
ADMINISTRATION ORGANIZATION MEMBERS IN
COMMUNITY FOREST MANAGEMENT, WAPI PATHUM
DISTRICT, MAHA SARA KHAM PROVINCE

นางสาวจารุวรรณ ศรีภักดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2550

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปริญญา

พัฒนาสังคม

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

Opinions on the Readiness of Tambol Administration Organization Members in
Community Forest Management, Wapi Pathum District, Maha Sarakham Province

นามผู้วิจัย นางสาวจารุวรรณ ศรีภักดี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์อภิชิต ภัทรธรรม, Ph.D.)

ประธานสาขาวิชา

(อาจารย์พรเทพ พัฒนานุรักษ์, M.A.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อาจคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่

เดือน

พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน
ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

Opinions on the Readiness of Tambol Administration Organization Members in
Community Forest Management, Wapi Pathum District, Maha Sarakham Province

โดย

นางสาวจารุวรรณ ศรีภักดี

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2550

จารุวรรณ ศรีภักดี 2550: ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาพัฒนาสังคม โครงการสหวิทยาการระดับ
บัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม, Ph.D.
116 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางด้านเศรษฐกิจสังคม ระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับความพร้อม และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
การศึกษาได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสอบถามสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
จำนวนทั้งสิ้น 111 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 40 ปี จบ
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเฉลี่ย 3.50 ปี
มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลเฉลี่ย 35 ปี ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน มีอาชีพทำนาเป็น
หลัก มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี 285,000 บาท มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน
ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนและได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนจากผู้ใหญ่บ้าน
เคยใช้ประโยชน์ป่าชุมชนและมีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนในระดับสูง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลในการจัดการป่าชุมชน ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบล การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน ความถี่ในการติดต่อ
กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน และความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Jaruwan Sripukdee 2007: Opinions on the Readiness of Tambol Administration Organization Members in Community Forest Management, Wapi Pathum District, Maha Sarakham Province. Master of Arts (Social Development), Major Field: Social Development Interdisciplinary Graduate Program Thesis Advisor: Associate Professor Apichart Pattaratuma, Ph.D. 116 pages.

Objectives of the study were determine the socio-economic condition, opinions level on readiness, and factors relating to the opinions related on readiness of Tambol Administration Organization Members in community forest management in Wapi Pathum District, Maha Sarakham Province. The using data was gathered by employing the designed questionnaires as a tool for interviewing 111 respondents. The using statistical analysis methods were percent, mean and Chi-square.

Results of the study indicated that the most respondents were male, with their average age of 40 years. Their educational level were at pre-university, the average of the duration of the membership being was 3.50 years, the average of the resettled duration was 35 years. Most of them were village committee members. Paddy cultivation was their main occupation, average annual household income was 285,000 baht, the average household member was 3. Most of them used to attended the training course in community forest and received the information about community forest from the village head. They used to utilize the community forest and having comprehension about community forest at a high level.

Factors relating to the opinions on the readiness in community forest management were educational level, duration of Tambol Administration Membership being, community forest training course attendance, community forest information receipt, frequency of the contact with foresters, received the benefits from community forest and, comprehension and understading about community forest, and with the significance level of .05

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ภัทรธรรม ประธานกรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และด้วยความกรุณาจาก อาจารย์พรเทพ พัฒนานุรักษ์ ประธานสาขาพัฒนาสังคม ศาสตราจารย์ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ประธานการสอบ และศาสตราจารย์ดิเรก ฤกษ์ห่วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาพัฒนาสังคมทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่จนสำเร็จการศึกษา และขอขอบใจเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโทสาขาพัฒนาสังคม รุ่นที่ 44 ทุกคน ที่เป็นกำลังใจ และให้คำปรึกษาผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในในพื้นที่อำเภอวาปีปทุมทุกท่าน รวมทั้งพนักงาน และพี่ ๆ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย และน้องชาย เป็นอย่างสูงที่เป็นกำลังใจ และคอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยจนกระทั่งจบการศึกษา

จารุวรรณ ศรีภักดี

เมษายน 2550

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (9)

บทที่ 1 บทนำ 1

 ความสำคัญของปัญหา 1

 วัตถุประสงค์การวิจัย 3

 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 3

 ขอบเขตของการวิจัย 4

 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ 4

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 7

 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน 7

 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9

 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล 13

 แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม 19

 แนวคิดในการจัดการป่าชุมชน 24

 พื้นที่ศึกษา 30

 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 34

 สมมติฐานในการวิจัย 35

 กรอบแนวคิด 37

บทที่ 3 วิธีการวิจัย 38

 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 38

 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 40

 การทดสอบและหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 42

 การเก็บรวบรวมข้อมูล 43

 การวิเคราะห์ข้อมูล 44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	44
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	45
ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	45
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	95
สรุปผลการวิจัย	95
ข้อเสนอแนะ	97
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	100
ภาคผนวก	104

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างที่ศึกษาจากการสุ่มตัวอย่างการกระจายตามสัดส่วน จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบล	39
2	เพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	46
3	อายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	46
4	ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	47
5	ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	48
6	ระยะเวลาที่ตั้งถิ่นฐานในตำบล ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	48
7	การเป็นสมาชิกกลุ่ม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	49
8	ประเภทกลุ่มที่เป็นสมาชิก	49
9	การประกอบอาชีพหลักของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	50
10	การประกอบอาชีพรองของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	50
11	รายได้จากการประกอบอาชีพหลักของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	51
12	รายได้จากการประกอบอาชีพรองของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	รายได้รวมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	52
14	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	53
15	การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	53
16	เรื่องที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	53
17	การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	54
18	แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	54
19	ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	55
20	การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปาง จังหวัดมหาสารคาม	55
21	ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน	56
22	การนำประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชนไปใช้	56
23	ความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	ระดับคะแนนความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	59
25	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	61
26	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	66
27	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	67
28	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	68
29	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	70
30	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	71
31	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต.กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	73
33	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต.กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	75
34	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	76
35	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	78
36	ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	79
37	ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	80
38	ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
39	ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนกับความ คิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ จัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	82
40	ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนกับความ คิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ จัดการป่าชุมชน	83
41	ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนกับความ คิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ จัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	85
42	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับความ คิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ จัดการป่าชุมชน	86
43	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับความ คิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ จัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	88
44	ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับประโยชน์จากป่าชุมชนกับความคิดเห็น เกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่า ชุมชน	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
45	ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับประโยชน์จากป่าชุมชนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	91
46	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน	92
47	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน	93
48	ตารางสรุปผลการทดสอบเพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม	94

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างอบต.ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542)	14
2	แผนที่แสดงอาณาเขตพื้นที่ตำบลต่างๆ ของอำเภอลำปำ	33
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย	37

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่อำนวยการประโยชน์ต่อมนุษยชาติในหลายๆด้าน ซึ่งอาจจะเป็นทั้งประโยชน์ทางตรงต่อการดำรงชีวิตหรือประโยชน์ทางอ้อม ที่ทำให้นมนุษย์อาศัยอยู่ในโลกได้อย่างสงบสุข และเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งทั้งในด้านคุณค่าทางวัตถุที่ได้จากป่าเพื่อใช้สอย และด้านการรักษาสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 320.7 ล้านไร่ หรือประมาณ 513,115 ตารางกิโลเมตร ประมาณครึ่งหนึ่ง คือ 162 ล้านไร่ถูกกำหนดให้เป็นป่าถาวร ในปี พ.ศ. 2504 ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรก เดิมที่กำหนดให้มีพื้นที่ป่าอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ประเทศ ต่อมาจึงลดลงไปเหลือร้อยละ 40 หรือประมาณ 128 ล้านไร่ จากนั้นพื้นที่ป่าก็ลดลงเรื่อยๆ จนเหลือเพียงร้อยละ 29.05 หรือประมาณ 93.16 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นปีที่มีการประกาศนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 พบว่าเหลือพื้นที่ป่าไม้ที่สมบูรณ์อยู่เพียง 129,722 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 25.28 เท่านั้น (กรมป่าไม้, 2543) และในปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่าเหลืออยู่เพียงร้อยละ 25-28 ของพื้นที่ประเทศเท่านั้น ตลอดระยะเวลาที่พื้นที่ป่าถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง เครื่องมือที่รัฐบาลใช้ในการจัดการป่าก็คือ การออกกฎหมายป่าไม้ฉบับต่างๆ เช่น พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 แต่ด้วยข้อจำกัดเรื่องอัตรากำลังของกรมป่าไม้ที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน การขาดความรู้ที่จะนำมาใช้จัดการอย่างสอดคล้องกับระบบนิเวศของแต่ละภูมิภาค และ ปัญหาเรื่องการคอร์รัปชัน เป็นต้น ทำให้กรมป่าไม้ไม่สามารถปกป้องผืนป่าเอาไว้ได้ กลับพบว่าส่วนใหญ่เป็นผืนป่าที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนเข้ามาดูแลรักษาไว้แทบทั้งสิ้น เห็นชัดเจนว่าการรวมศูนย์อำนาจการจัดการป่าไม้ไว้ที่กรมป่าไม้เพียงอย่างเดียวเป็นแนวทางที่ล้มเหลว และไม่ว่าจะประกาศกฎหมายกี่ฉบับก็ไม่สามารถดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ไว้ได้ หากชุมชนท้องถิ่นที่อยู่รอบๆ ป่าไม้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่า

จังหวัดมหาสารคาม เป็นจังหวัดที่มีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ไม่มีภูเขา ทำให้เป็นจังหวัดที่มีป่าไม้น้อยที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ มีพื้นที่ป่าไม้เพียง 8,250 ไร่ หรือคิด

เป็นร้อยละ 0.24 ของพื้นที่รวมทั้งจังหวัดเท่านั้น (สำนักงานป่าไม้จังหวัดมหาสารคาม , 2536) และ ราวครึ่งหนึ่งของผืนป่าที่มี คือ “ป่าโคกใหญ่” ที่มีพื้นที่ถึง 4,266 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 5 ตำบล 20 หมู่บ้าน ของอำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม นับเป็นป่าผืนใหญ่ผืนสุดท้ายของจังหวัด มหาสารคามที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นป่าที่ให้ประโยชน์แก่ชาวบ้าน 20 หมู่บ้านที่อยู่รอบ ผืนป่า เป็นแหล่งผลิตอาหารธรรมชาติ จากเห็ด มัน หน่อไม้ พืชผัก ผลไม้ สัตว์ต่างๆ แมลง นานาชนิด สมุนไพรรักษาโรค ไม้ใช้สอยสร้างบ้านเรือน และไม้ฟืน เป็นต้น และเป็นป่าที่ให้ ชาวบ้านเข้ามาใช้สอยตลอดทุกฤดูกาล นอกจากนี้ป่าผืนล่างยังเป็นคอกปศุสัตว์ธรรมชาติที่มีหญ้า อ่อนเป็นอาหารเลี้ยงวัว ควาย และหากเปรียบเทียบกับตัวเงินคงมีจำนวนมหาศาล ป่าโคกใหญ่เริ่ม ถูกรุกรานเมื่อทางราชการประกาศให้ป่าโคกใหญ่เป็นพื้นที่สาธารณะ ให้ชาวบ้านเข้าไปจับจอง พื้นที่ปลูกพืชไร่ ปอ มันสำปะหลัง ตามนโยบายการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ พื้นที่ป่าถูก รายถูกรุกรานเพื่อจับจองพื้นที่ทำกิน รวมทั้งนายทุนที่เข้ามากว้านซื้อที่ปลูกอ้อย ยาลูกปัดส และ สาเหตุสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ผืนป่าโคกใหญ่ถูกบุกรุกทำลายเป็นบริเวณกว้างขวาง คือ การ ลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อนำไม้มาใช้สอยในครัวเรือนและเป็นเชื้อเพลิง จากปัญหาดังกล่าวที่ เกิดขึ้นจึงทำให้เกิดเครือข่ายป่าชุมชนขึ้นในพื้นที่ มีการรวมตัวที่ชัดเจนและมีการประชุมผู้นำ 20 หมู่บ้าน 5 ตำบลรอบผืนป่าร่วมกันกำหนดกฎกติกาป่าชุมชนที่ไม่ขัดกับวัฒนธรรม ประเพณีใน ท้องถิ่น มีคณะกรรมการป่าชุมชนโคกใหญ่ขึ้น ผู้นำชุมชนและชาวบ้านมีโอกาสไปศึกษาดูงาน เรื่องการจัดการป่าชุมชนในพื้นที่ต่างๆ ความรู้ที่ได้รับถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการ จัดการป่าชุมชนโคกใหญ่ ทำให้ความพยายามในการแก้ไขปัญหาเรื่องป่าชุมชนในพื้นที่มีความ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้มีการ กระจายอำนาจในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้สิทธิและหน้าที่แก่องค์การบริหารส่วน ตำบล (อบต.) ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล นโยบายดังกล่าว ได้ตั้งเป้าหมายและกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น โดยรัฐจะต้องเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มี ความสมบูรณ์และยั่งยืน และงานด้านการจัดการป่าชุมชนเป็นภารกิจหนึ่งที่กรมป่าไม้จะต้องถ่าย โอนหรือกระจายอำนาจในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลร่วมดำเนินการกับรัฐ โดยมีระยะเวลาการถ่ายโอน 10 ปี เริ่มตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ถึง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ดังนั้นความพร้อมขององค์การบริหารส่วน ตำบลในการรองรับการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการป่าชุมชนจึงเป็นสิ่ง สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้ที่จะช่วยชักจูงให้ประชาชน

ในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและร่วมรักษาป่าชุมชนให้มีความอุดมสมบูรณ์ต่อไป ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อจะเป็นประโยชน์และใช้เป็นแนวทางในการจัดการป่าชุมชนที่เหมาะสมในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทางด้านเศรษฐกิจสังคม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
2. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน
4. ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงแนวทางการจัดการป่าชุมชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 อบต. ได้แก่ อบต.หนองแสง อบต.บ้านหวาย อบต.แคน อบต.คงใหญ่ และอบต.โคกสีทองกลาง

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ป่าชุมชน หมายถึง รูปแบบการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ตามแนวทางของกรมป่าไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่ของแต่ละตำบล ในอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

การจัดการป่าชุมชน หมายถึง การสำรวจ การกำหนดขอบเขต การกำหนดกฎระเบียบควบคุม การฝึกอบรม การจัดตั้งองค์กรป่าชุมชน การประชาสัมพันธ์ รวมไปถึงการจัดตั้งโครงการป่าชุมชน การพัฒนาฟื้นฟู การบำรุงดูแลและรักษาป่า และการป้องกัน

ความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีความพร้อม มีวุฒิภาวะ และทักษะในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อการจัดการป่าชุมชน โดยมุ่งเน้นการมีความพร้อมในด้าน การแก้ไขปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล

การวางแผน หมายถึง การมีความสามารถในการจัดทำแผนเพื่อประโยชน์ของชาวบ้านส่วนใหญ่ การมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น การจัดแบ่งงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับป่าชุมชน การกำหนดโครงการป่าชุมชนไว้ในแผนพัฒนาตำบล การใช้เสียงข้างมากกรณีมีความเห็นแตกต่าง

การปฏิบัติ หมายถึง การจัดทำโครงการป่าชุมชน การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการป่าชุมชน การรณรงค์การจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชน และการใช้กติกากในการควบคุมพฤติกรรมในการจัดการป่าชุมชน

การประเมินผล หมายถึง การควบคุมติดตามการปฏิบัติงาน การกำหนดนโยบายประเมินผลโครงการที่ดำเนินการไปแล้ว และการนำเอาผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ประโยชน์

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง คณะกรรมการบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

กลุ่ม หมายถึง กลุ่มที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นในตำบล ได้แก่ กลุ่มอนุรักษ์ กลุ่มอาสาสมัครป้องกันรักษาป่า กลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มคณะกรรมการป่าชุมชน กลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ และการดำเนินการต่างๆ ในการจัดการป่าชุมชน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดที่ได้รับจากสถานศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง จำนวนปีที่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบล หมายถึง จำนวนปีที่เข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ที่ทำการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน หมายถึง ผลได้ที่ได้รับต่อตนเองหรือครอบครัว ในรูปแบบของการใช้ทรัพยากรจากป่าชุมชนเพื่อเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต ได้แก่ เป็นแหล่งเก็บหาของป่า เป็นแหล่งเก็บหาเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เป็นแหล่งสมุนไพร ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามมีโอกาสได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน โดยผ่านการฝึกอบรมมาก่อนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชนจากสื่อต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำชุมชน เพื่อนบ้าน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หอกระจายข่าว เอกสาร แผ่นพับ

ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ หมายถึง จำนวนครั้งที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เพื่อดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับงานป่าชุมชน ในรอบปีที่ผ่านมา

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของรัฐ
3. แนวความคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
4. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม
5. แนวคิดในการจัดการป่าชุมชน
6. ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน

1. บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2540 ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพของชนบทไทยในการอนุรักษ์ ป่าชุมชน มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ในการจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

หมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ในเขตพื้นที่

(2) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3) การมีส่วนร่วมในการพิจารณา เพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใด นอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

2. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2540

หมวด 4 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

มาตรา 30 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังนี้

(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

จำนวนประชากรค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย เริ่มเมื่อมีการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ในปี 2440 และมีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญหลังจากนั้นเกือบ 100 ปี คือ การประกาศให้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 และมีการบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 พระราชบัญญัตินี้ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาตำบล 2 รูปแบบ คือ รูปแบบ “สภาตำบล” ซึ่งได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล และรูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66) และมีบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายโดยบัญญัติหน้าที่หลัก 8 ประการ และกิจกรรม 11 ประการ (มาตรา 6) องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิในการมีรายได้ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ในท้องถิ่น (ภาษี) สิทธิในการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น สิทธิในการถอดถอนผู้นำท้องถิ่น สิทธิในการลงประชามติ สิทธิในการใช้จ่ายอย่างอิสระ สิทธิในการบริหารงานบุคคล พนักงาน ลูกจ้างของท้องถิ่น สิทธิในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น สิทธิในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น สิทธิในการรับรู้ข่าวสารของทางราชการ สิทธิในการบัญญัติกฎหมายของท้องถิ่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือเห็นชอบโครงการต่างๆ ของทางราชการ กรมการปกครอง (2542)

ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้กำหนดการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 คมนาคมและการขนส่ง

- ทางบก
- ทางน้ำ

1.2 สาธารณูปโภค

- แหล่งน้ำ/ระบบประปาชนบท

1.3 สาธารณูปการ

- การจัดให้มีตลาด
- การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

1.4 การผังเมือง

1.5 การควบคุมอาคาร

2. ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

2.1 การส่งเสริมอาชีพ

2.2 งานสวัสดิการสังคม

- การสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส

2.3 นันทนาการ

- การส่งเสริมการกีฬา
- การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

2.4 การศึกษา

- การจัดการศึกษาในระบบ
- การจัดการศึกษานอกระบบ

2.5 การสาธารณสุข

- การสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล
- การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

2.6 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและที่อยู่อาศัย

3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

3.1 การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของประชาชน

3.2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

3.3 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.4 การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4. ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

4.1 การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

4.2 การพัฒนาเทคโนโลยี

4.3 การส่งเสริมการลงทุน

4.4 การพาณิชย์กรรม

4.5 การพัฒนาอุตสาหกรรม

4.6 การท่องเที่ยว

5. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

5.1 การคุ้มครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

5.2 การรักษาสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ

5.3 การดูแลรักษาที่สาธารณะ

6. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.1 การจัดการดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ

6.2 การจัดการดูแลพิพิธภัณฑสถาน และหอจดหมายเหตุ

ภารกิจที่ถ่ายโอน 6 ด้าน มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรมป่าไม้ คือ ด้านที่ 5 ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้จึงได้จัดทำแผนการปฏิบัติการการกระจายอำนาจให้การปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการคุ้มครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และพ.ร.บ.สวนป่า พ.ศ. 2535

2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. ลักษณะภารกิจ รัฐเข้าไปดำเนินการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การถ่ายโอนให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และกรุงเทพมหานคร

5. รูปแบบการถ่ายโอนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐ

6. ขอบเขตการถ่ายโอน

6.1 เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ยกเว้นพื้นที่อนุรักษ์ ได้แก่ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่แล้วให้ถ่ายโอนได้ทันที โดยมีเงื่อนไข คือ พื้นที่ป่าดังกล่าวต้องอยู่ติดกับชุมชนหรือชุมชนได้ดูแลป่านั้นอยู่แล้ว

6.2 ป่าชุมชน การป้องกันไฟป่า และการควบคุมไฟป่า ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินการ และสนับสนุนด้านงบประมาณ

6.3 ป่าชุมชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลรักษาป่าและวางแผนการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในท้องถิ่นของตนเอง

7. ระยะเวลาการถ่ายโอน

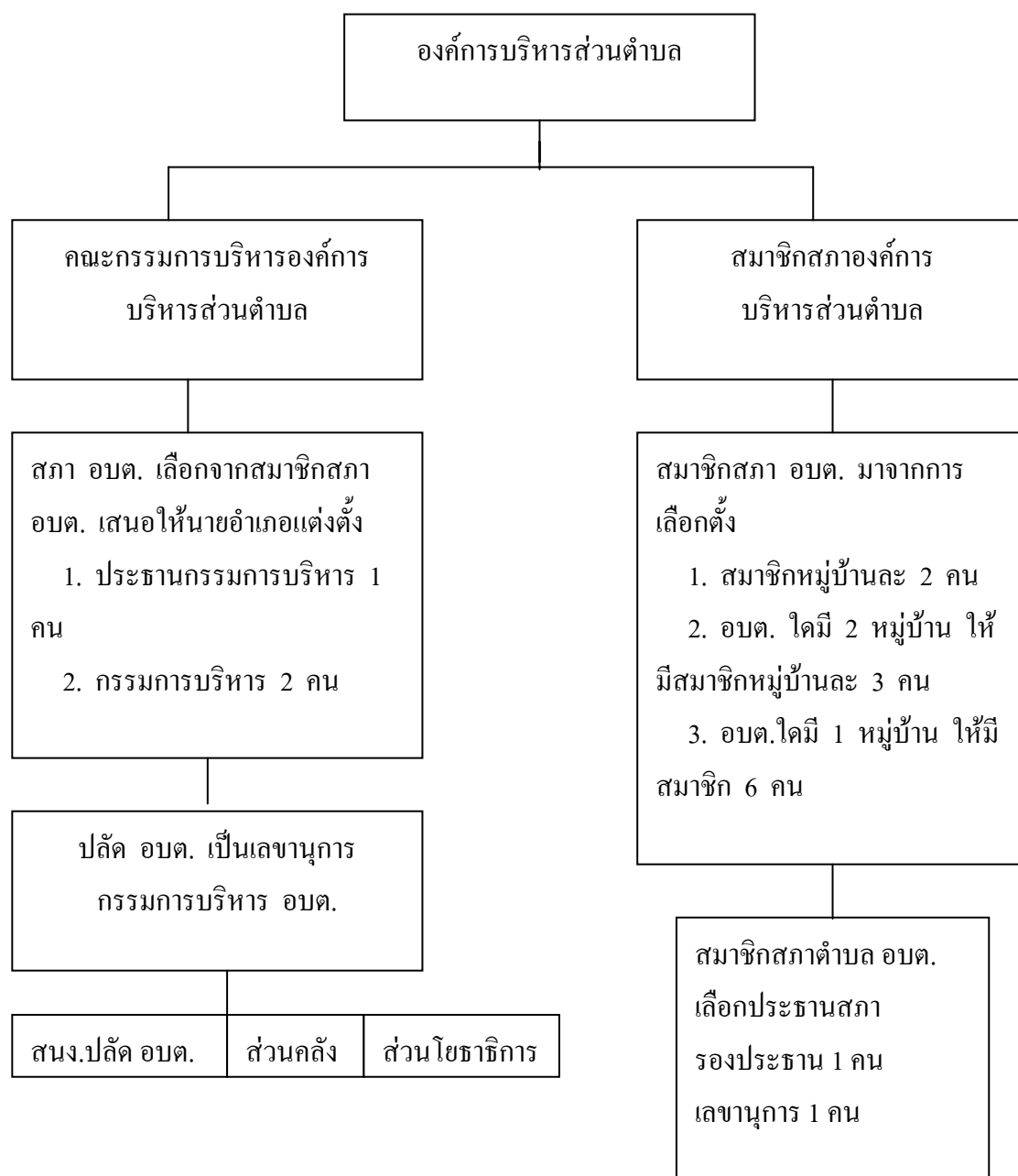
ระยะที่ 2 ระยะเวลา 1-10 ปี (เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544-2553)

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์การที่มีฐานะนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นประกอบไปด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่พัฒนาตำบลด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน บำรุง พัฒนาท้องถิ่น และหน้าที่อื่น ตามที่ทางราชการมอบหมายตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีโครงสร้างดังนี้

1. โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน อบต. ไคมีหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิก 6 คน อบต. ไคมี 2 หมู่บ้านให้มีสมาชิกได้หมู่บ้านละ 3 คน (เดิมสภา อบต. ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก ซึ่งมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน)

2. โครงสร้างฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหาร 2 คน โดยสภา อบต. เป็นผู้เลือกแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้งและให้ปลัด อบต. เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร (เดิมประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน)

ภาพที่ 1 โครงสร้างอบต.ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542)

ที่มา: กรมการปกครอง (2542)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตาม พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

ความเดิมในมาตรา 67 (8) ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยมาตรา 14 และมาตรา 67 (9) เพิ่มเติมโดยมาตรา 15 ของพระราชบัญญัติสถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และ

สวนสาธารณะ

5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

มาตรา 68 (12) และ (13) เพิ่มเติมโดยมาตรา 16 ของพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

มาตรา 69 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินการนั้นด้วย

มาตรา 70 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลและข่าวสารที่ทางราชการถือเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของชาติ

มาตรา 71 องค์การบริหารส่วนตำบล อาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิได้กำหนดโทษปรับเกิน 500 บาท

ร่างข้อบังคับตำบลจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะกรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าชื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประธานคณะกรรมการบริหารลงชื่อ และประกาศเป็นข้อบังคับตำบลต่อไป

ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับตำบลใด ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบังคับตำบลดังกล่าว เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับตำบลนั้นใหม่ แต่ถ้าเป็นร่างข้อบังคับตำบลที่กำหนดให้มีโทษปรับตามวรรคหนึ่ง เมื่อนายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยให้ร่างข้อบังคับตำบลนั้นเป็นอันตกไป

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับตำบลตามวรรคสี่ แล้วมีมติยืนยันตามร่างข้อบังคับตำบลเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารลงชื่อและประกาศเป็นข้อบังคับตำบลได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ร่างข้อบังคับตำบลคืนจากนายอำเภอหรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบังคับตำบลนั้นเป็นอันตกไป

ความเดิมในมาตรา 71 วรรคสอง ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 17 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

มาตรา 72 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ส่วนต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

ระเบียบพนักงานส่วนตำบลให้ตราขึ้นเป็นพระราชกฤษฎีกา

เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้ โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ทั้งนี้ให้ผู้ว่าราชการซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง

มาตรา 73 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อกระทำการกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

บทบาทสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จะต้องดำเนินการในฐานะราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อความเจริญก้าวหน้าให้ท้องถิ่นทุกด้าน นอกจากนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลยังเป็นหน่วยงานที่อิสระมากกว่าสภาตำบล นิติบุคคลในการบริหารงานตำบลรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่มากกว่าในทุกด้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่สะท้อนการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง อันเป็นการสนองตอบนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลที่จะให้อำนาจการบริหารงานแก่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ และมีอิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เหตุผลที่สนับสนุนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนั้นอาจพิจารณาได้จากกรณีที่กฎหมายกำหนด

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและท้องถิ่น ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2. ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านการเมืองในเรื่องของการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นในระดับตำบล การพัฒนาทางการบริหารของประชาชนโดยให้ประชาชนเป็นผู้บริหารให้เกิดความก้าวหน้าของชุมชนตนเอง
3. การพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม
4. การพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม

ความหมายของความพร้อม

ทวี ก่อแก้ว และ อบรม สันธิบาล (2517) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง ลักษณะทั้งหมดในตัวบุคคลที่สามารถรวบรวมขึ้น เป็นเครื่องมือให้ใช้ในการตอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง คือการเตรียมที่จะเจริญงอกงามต่อไป หรือการที่จะก้าวหน้าต่อไป

สุโท เจริญสุข (2519) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง ความสามารถของคนที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างได้ผลดี ในวันเวลาที่กำหนดให้และในการทำงานทุกอย่าง

อาทร เยาวปราชญ์ (2520) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง ลักษณะหรือสภาพที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล แล้วเป็นผลให้การกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จ

เดือนใจ เศรษฐศักดิ์โก (2524) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพแห่งความเจริญงอกงามและการพัฒนาการอย่างสูงสุดของบุคคลทั้งทางกาย สมอง อารมณ์ และสังคมจนถึงระดับที่จะเรียนรู้ได้

อารี พันธมณี (2534) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ ในการเรียนรู้ รวมทั้งความเจริญเติบโตของร่างกาย แรงจูงใจ ความสนใจ ประสบการณ์เดิม เป็นต้น ซึ่งความพร้อมดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ จะช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ แตกต่างกัน บุคคลที่มีความพร้อมมากก็อาจเรียนรู้ได้ดี เป็นต้น

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2540) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพความ สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจที่พร้อมจะตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทางด้านร่างกาย ได้แก่ วุฒิภาวะ (Maturity) ซึ่งหมายถึง การเติบโตอย่างเต็มที่ของอวัยวะร่างกาย ทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความพอใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือพอใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ

วิชุดา หารษาจารย์พันธุ์ (2540) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อมในการปฏิบัติ หรือดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลมาจากการเตรียมตัวไว้แล้วสำหรับกิจกรรมนั้นๆ

ศรีสุกาญจน์ บิณฑประสิทธิ์ (2540) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีวุฒิภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจและประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดจนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้

วิษณุพร สุวรรณแทน (2541) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจ มีความเต็มใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างให้สำเร็จลุล่วงโดยได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า ความพร้อม หมายถึง การพัฒนาที่สมบูรณ์ขึ้นในสภาพที่เตรียมพร้อมเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการวางแผนที่มีการพัฒนาศักยภาพที่สมบูรณ์ในทิศทางที่ดีขึ้น อันเป็นผลมาจากการเตรียมการไว้ก่อนแล้วอย่างพร้อมมูลสำหรับกิจกรรมนั้นๆ

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมของชุมชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

ประยัด หงษ์ทองคำ(2537) กล่าวว่า ความพร้อมของประชาชนและท้องถิ่นในการรับการกระจายอำนาจดังกล่าว ได้แก่

1. ความพร้อมในด้านการเงิน การคลังของท้องถิ่น การปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นงานเล็ก หรืองานใหญ่ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จ ประการหนึ่งที่จะมองข้ามไม่ได้คือเงินงบประมาณที่จะนำไปใช้จ่ายในการทำงาน ดังนั้นการพิจารณาเพื่อกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นใดได้มีสิทธิที่จะปกครองตนเอง ต้องคำนึงถึงความสามารถด้านการเงินการคลังของท้องถิ่นเบื้องต้น

2. ความพร้อมของประชาชนในด้านการเมือง จะต้องพิจารณาว่าประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีความรู้ความเข้าใจในหลักการเมืองเบื้องต้น หรือการปกครองตนเองดีเพียงใด การที่ประชาชนมีความพร้อมหรือความสามารถทางการเมืองอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ยังก่อให้เกิดผลเสียแก่กิจการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมหาศาล

3. ความพร้อมหรือความสามารถของประชาชน ในการบริหารกิจการในหน้าที่การกระจายอำนาจเป็นกิจการที่รัฐมอบหมายภารกิจหน้าที่บางประการให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามารับหน้าที่ดังกล่าวไปปฏิบัติจัดทำเพื่อสนองความต้องการของตนเองให้เกิดผลดีแล้วนั้น ประชาชนในท้องถิ่นที่จะรับการกระจายอำนาจได้ อย่างน้อยจะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะรับผิดชอบการบริหารอันเป็นหน้าที่ได้เป็นอย่างดี มิฉะนั้นแล้วการกระจายอำนาจแทนที่จะเป็นประโยชน์หรือเกิดผลดีแก่ท้องถิ่น จะกลับเป็นโทษหรือเป็นผลร้ายแก่ท้องถิ่น

กระมล ทองธรรมชาติ และ สมบูรณ์ สุขสำราญ(2537) กล่าวว่า ท้องถิ่นจะสามารถรองรับการกระจายอำนาจได้อย่างน้อยต้องมีความพร้อมใน 3 ประการ คือ

1. ความพร้อมในด้านความสามารถทางการเมือง ถือเป็นความพร้อมที่สำคัญและเป็นปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเมือง รู้ถึงอำนาจของบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างดี จึงจะสามารถดำเนินกิจการของการปกครองท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความพร้อมทางด้านความสามารถทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญอีกอย่างหนึ่ง เพราะการจัดการปกครองจำเป็นต้องมีการใช้จ่าย ไม่ว่าจะเป็นในระดับรัฐหรือระดับท้องถิ่น ควรคำนึงถึงความสามารถทางด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่นเป็นสำคัญด้วย กล่าวคือ ถ้ายังไม่พร้อมและหวังพึ่งงบประมาณจากรัฐบาลกลาง การปกครองท้องถิ่นก็จะดำเนินการผิดพลาดการแต่เริ่มแรกแล้ว เพราะรัฐบาลกลางก็จะกลายเป็นผู้ควบคุมการบริหารของการปกครองท้องถิ่นอีกระดับหนึ่งจากการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่รัฐบาลกลางจัดสรรให้รัฐบาลท้องถิ่นก็จะไม่มีอิสระ

3. ความพร้อมทางด้านความสามารถในการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันการบริหารงานในแบบราชการ มักประสบปัญหามากมาย จนไม่ทันกับปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ฉะนั้นการบริหารงานในปัจจุบันต้องมีบุคลากรที่ความรู้ความสามารถอย่างมาก จึงจำเป็นที่การปกครองท้องถิ่นต้องพัฒนาผู้บริหารส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเพียงพอ

ปัญหาและอุปสรรคของความพร้อมในการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการพิจารณาความพร้อมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้มีผู้กล่าวถึงไว้แล้วนั้น ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงเกี่ยวกับความพร้อม คือ ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ของการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญหา อุปสรรคในการปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นที่จะต้องมีการปัจจัยต่างๆ และหากปราศจากซึ่งปัญหา อุปสรรค อาจกล่าวได้ว่ามีความพร้อมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัญหาอุปสรรคของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีผู้ที่กล่าวไว้ ดังนี้

วิทยา นาศิริกุลกิจ (2523) กล่าวว่า ปัญหาอุปสรรคขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประมวลได้ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับอุดมคติในการปกครองท้องถิ่น โดยทัศนคติของรัฐบาลเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นว่ายังไม่มีความแน่นอน รัฐบาลเกิดความไม่แน่ใจในระหว่างหลักการกระจายอำนาจกับการรวมอำนาจแบบดั้งเดิม ไม่ไว้วางใจที่จะให้ประชาชนปกครองตนเอง นอกจากนี้ประชาชนยังขาดความสนใจที่จะเข้าร่วมอย่างจริงจัง ขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเอง มักไม่พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่และถือว่าประโยชน์ส่วนบุคคลสำคัญกว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนคิดว่าเรื่องการปกครองเป็นหน้าที่ของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะเป็นผู้ดำเนินการ

2. ปัญหาการคลัง องค์กรปกครองท้องถิ่นมีฐานะการเงินไม่สู้ดี รายได้ของท้องถิ่นซึ่งมีน้อย ไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายและการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าสมความมุ่งหมาย ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ดำรงอยู่ได้ ซึ่งปัญหานี้ทำให้เกี่ยวข้องไปถึงปัญหาอื่นๆ อีกหลายประการ เช่น การขาดแคลนเงินที่จะจ้างบุคลากรมาปฏิบัติงานท้องถิ่นอย่างเพียงพอ และการควบคุมโดยรัฐบาลกลางด้วย ปัญหาเรื่องรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายถึงเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อการปกครองท้องถิ่น

3. ปัญหาพนักงานท้องถิ่น นับว่ามีส่วนสำคัญต่อกิจการปกครองตนเองของชุมชน เพราะเป็นส่วนที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารกิจการของท้องถิ่นให้บังเกิดนานาสาประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งในคุณสมบัติของตัวบุคคลและแนวพฤติกรรมการปฏิบัติของบุคคลที่ปฏิบัติกิจการบริหารท้องถิ่นทั้งหลายรวมถึงการจัดสรรหน้าที่ระหว่างบุคคลที่เป็นผลต่อกิจการบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่น

4. ปัญหาการควบคุม ในทางปฏิบัติรัฐบาลกลางได้ใช้อำนาจควบคุมองค์กรปกครองท้องถิ่นในระดับที่สูงมาก ซึ่งรัฐบาลควรที่จะโอนอำนาจให้ท้องถิ่นทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เพื่อเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองท้องถิ่นได้พัฒนาตนเอง และริเริ่มงานได้ตามความต้องการของท้องถิ่น ดังทัศนคติที่ไม่เคยไว้วางใจในความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นเสียที

แนวคิดในการจัดการป่าชุมชน

ป่าชุมชน คือ ป่าซึ่งประชาชน กลุ่มประชาชน หรือสถาบันในชุมชนนั้นได้ร่วมกันรักษาไว้เพื่อประโยชน์ของชุมชน และในความหมายเฉพาะคือรูปแบบการจัดการป่าไม้ที่นำองค์ประกอบของความต้องการของประชาชนและประชาชนผู้รับผลประโยชน์เข้ามาร่วมในชุมชนนั้น (ส่วนป่าชุมชน , 2541)

ในการจัดการป่าชุมชน โกมล แพรกทอง (2537) ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนาป่าชุมชนเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนนั้น จะต้องอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด 4 ประการ คือ

1. แนวคิดทางด้านนิเวศวิทยา ซึ่งได้ยอมรับว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศที่มีความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างสิ่งมีชีวิต คือ คน ต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งไม่มีชีวิตที่สร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในระบบนิเวศได้

2. แนวคิดการพัฒนาชนบท ซึ่งมองว่ากิจกรรมด้านป่าไม้เป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนในชนบทให้สามารถยืนอยู่ได้ เนื่องจากป่าไม้เป็นแหล่งทรัพยากรที่ชนบทพึ่งพิง เป็นศูนย์รวมจิตใจ ความเชื่อ และประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาของประชาชนแตกต่างกันไปตามประโยชน์ที่ได้รับจากป่า

3. แนวคิดของการกระจายอำนาจ การจัดการทรัพยากรที่ผ่านมาของประเทศไทยเป็นการจัดการโดยรัฐ คือ การรวมศูนย์อำนาจการจัดการทรัพยากรอยู่ที่ส่วนกลาง จึงทำให้การจัดการทรัพยากรเป็นไปตามนโยบายของรัฐหรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ คือ ความรู้ในการจัดการทรัพยากรที่รวมศูนย์ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและความเป็นจริงในสังคมไทย เพราะความรู้เหล่านี้มาจากทางตะวันตก การที่พื้นที่ป่าลดลงปีละ 1 ล้านไร่ เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการด้อยประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐที่ผูกขาดการจัดการป่าไม้มากกว่า 100 ปี และในขณะนี้ก็มีปรากฏการณ์เกิดขึ้นแล้วว่า ชุมชนหลายชุมชนมีศักยภาพที่จะจัดการทรัพยากรได้ แต่รัฐก็ไม่ได้ให้การสนับสนุนหรือคำนึงถึงศักยภาพของชุมชนเหล่านั้น และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชุมชนอยู่เนืองๆ ดังเช่น การที่รัฐประกาศเขตอนุรักษ์ต่างๆ คือ อุทยานแห่งชาติ จะต้องอพยพชุมชนออกมา ซึ่งชุมชนเหล่านั้น

ก่อตั้งมาก่อนการประกาศเขตป่าอนุรักษ์ การที่รัฐแยกคนออกจากป่าจึงก่อให้เกิดปัญหาอย่างมากมาย

4. แนวความคิดทางด้านการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรป่าไม้เป็นทรัพยากรที่ออกเอยได้ และสามารถที่จะรับการจัดการให้มีผลประโยชน์ต่อเนื่องสม่ำเสมอ เนื่องจากป่าไม้เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้ออำนวยต่อมนุษย์ในด้านต่างๆ เช่น ป่าใช้สอย แหล่งชบน้ำ การพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นศูนย์รักษาและควบคุมคุณธรรมชาตระหว่างสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ภายใต้การจัดการที่เหมาะสม ป่าสามารถให้ประโยชน์หลายๆ อย่างในลักษณะอนนกะประสงค้ต่อชุมชนที่อยู่ใกล้แหล่งป่าไม้

แนวความคิดในเรื่องการจัดการป่าชุมชน มีพื้นฐานจากแนวคิดในเรื่องการกระจายอำนาจจากศูนย์กลางของประเทศมาสู่การให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมชุมชนและองค์กรของประชาชนที่จะมีอำนาจหน้าทีในการจัดการป่าชุมชนของตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นแกนนำในการจัดการเอง ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม นอกจากนี้ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นการยอมรับศักยภาพของชุมชนในด้านการจัดการป่าชุมชนอีกด้วย เนื่องจากป่าชุมชนเป็นสาธารณสมบัติของตนเองได้ตามความต้องการ แต่การตัดสินใจใดๆ เกี่ยวกับสาธารณสมบัติจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของสาธารณสมบัตินั้นอย่างเต็มที่เพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของตนเองซึ่งมักส่งผลกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของคนอื่นๆ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กลุ่มหรือชุมชนที่เป็นเจ้าของสาธารณสมบัตินั้น ต้องสร้างกลไกในการให้คูนโทยทางสังคมขึ้นมา เพื่อกำหนดพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลแต่ละคน ไม่ให้ใช้ประโยชน์จากสาธารณสมบัตินั้นมากจนสร้างความเดือดร้อนให้กับบุคคลอื่นๆ เช่น ระบบความเชื่อธรรมเนียมปฏิบัติของท้องถิ่น กฎเกณฑ์ต่างๆ เป็นต้น

การจัดทำโครงการป่าชุมชนตามแนวทางของกรมป่าไม้

แม้ว่าปัจจุบัน จะยังไม่มีพระราชบัญญัติป่าชุมชนในการรองรับสิทธิชุมชน ในการจัดทำป่าชุมชน กรมป่าไม้ได้ปรับภารกิจให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยให้ประชาชน ชุมชน องค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทและร่วมมือในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบของป่าชุมชน โดยอาศัยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ออกระเบียบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดทำโครงการป่าชุมชน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติหรือพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำคำขอจัดทำโครงการป่าชุมชน

เมื่อหมู่บ้านใดประสงค์จะจัดทำโครงการป่าชุมชน ให้สมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนนั้น อายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป จำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกในชุมชนนั้น จัดทำหนังสือพร้อมรายชื่อให้กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน กรอรายละเอียดพร้อมเอกสารตามแบบป่าชุมชน 1 (ปชช.1)

ขั้นตอนที่ 2 นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรับคำขอ

นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรับคำขอป่าไม้อำเภอตรวจเอกสารคำขอในแบบ ปชช.1 เมื่อถูกต้องครบถ้วนแล้วรวบรวมส่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ว่าราชการจังหวัดรับคำขอ

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับคำขอพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ส่งคำขอพร้อมเอกสารแจ้งป่าไม้เขตทราบ และสั่งการให้ป่าไม้จังหวัดจัดส่งเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 2 คน ป่าไม้เขตเมื่อได้รับคำขอแล้วให้จัดส่งเจ้าหน้าที่ระดับ 5 ขึ้นไป อย่างน้อย 1 คน เข้าร่วมกันตรวจสอบพื้นที่ตามคำขอ

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบพื้นที่ตามคำขอ

เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจากขั้นตอนที่ 3 ประสานงานกับกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน นัดวันดำเนินการตรวจสอบโดยมีกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำตรวจพื้นที่ เมื่อตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามแบบ ปชช.2

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำโครงการป่าชุมชน

กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกับตัวแทนชุมชนจัดทำร่างโครงการป่าชุมชนตามแบบปชช. 3 โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานป่าไม้จังหวัดและสำนักงานป่าไม้เขต แนะนำการจัดทำโครงการป่าชุมชน

เมื่อจัดทำร่างโครงการป่าชุมชนเรียบร้อยแล้ว กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน นำร่างโครงการป่าชุมชนแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ทราบ หากมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามร่างโครงการป่าชุมชน ให้นำความเห็นไปประกอบการพิจารณาด้วย หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบรวบรวมโครงการและรายงานการสำรวจส่งผู้ว่าราชการจังหวัดต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 จังหวัดรายงานการตรวจสอบพื้นที่และโครงการป่าชุมชน

จังหวัดโดยสำนักงานป่าไม้จังหวัด รวบรวมคำขอพิจารณารายงานการตรวจสอบ พื้นที่และเอกสารโครงการ รวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เห็นสมควรส่งให้กรมป่าไม้ เพื่อประกอบการพิจารณาพร้อมทั้งเสนอรายชื่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่จะเข้าไปดำเนินการร่วมกับกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน

ขั้นตอนที่ 7 การพิจารณาของกรมป่าไม้

สำนักส่งเสริมการปลูกป่า โดยส่วนป่าชุมชน ได้รับเอกสารต่างๆ พิจารณาเสนออธิบดีกรมป่าไม้พิจารณา อธิบดีกรมป่าไม้พิจารณาหากเห็นสมควรให้จัดทำโครงการป่าชุมชน หากเห็นว่าไม่สมควรให้จัดทำโครงการป่าชุมชนถือเป็นข้อยุติ

ขั้นตอนที่ 8 จังหวัดรับเรื่องแจ้งผลการพิจารณาของกรมป่าไม้

เมื่อจังหวัดได้รับผลการพิจารณาของกรมป่าไม้กรณีที่กรมป่าไม้ไม่อนุมัติ ให้แจ้งอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อแจ้งให้ผู้ขอทราบและแจ้งป่าไม้เขตทราบ กรณีที่อนุมัติให้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ 9 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 9 ประกาศกำหนดพื้นที่ที่ขอจัดทำโครงการป่าชุมชน

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด ได้รับแจ้งจากกรมป่าไม้ อนุมัติให้จัดทำโครงการป่าชุมชนได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนดพื้นที่ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

จัดส่งประกาศพร้อมเรื่องราวหนังสือสั่งการของอธิบดีกรมป่าไม้ โครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว ให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอแจ้งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และสำเนาให้ป่าไม้เขตทราบ

ส่งสำเนาโครงการป่าชุมชนให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดทราบ เพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการป่าชุมชนในขั้นตอนที่ 13 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 10 การหมายแนวเขต/จัดทำป้ายโครงการป่าชุมชน

กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน อาจแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการป่าชุมชนขึ้นมาดำเนินการตามโครงการป่าชุมชนได้จัดทำหมายเลขแนวเขต ป้าย เพื่อให้ทราบแนวเขตโครงการป่าชุมชน

ขั้นตอนที่ 11 การกำหนดกติกาและกฎเกณฑ์ให้การคุ้มครอง ดูแลรักษา และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่โครงการป่าชุมชน

กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน โดยความเห็นชอบของชุมชนจะกำหนดกติกา และกฎเกณฑ์ในการคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 12 การปลูกและบำรุงรักษาป่าชุมชน

กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ขอให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมป่าไม้ในการปลูกและบำรุงรักษาป่าชุมชนได้เจ้าหน้าที่ป่าไม้แนะนำ สนับสนุนให้เป็นไปตามโครงการป่าชุมชนที่ได้รับการอนุมัติแล้ว

ขั้นตอนที่ 13 การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการตามโครงการป่าชุมชน

เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เมื่อได้รับโครงการป่าชุมชนที่กรมป่าไม้อนุมัติแล้ว ให้จัดเจ้าหน้าที่ประสานงานกับป่าไม้เขต และอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่โครงการป่าชุมชนร่วมกัน ติดตามผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานผลส่งให้จังหวัดทราบอย่างน้อยปีละครั้งตามแบบ ปชช.4 จังหวัดเมื่อได้รับรายงานการดำเนินงานแล้ว ให้พิจารณาพร้อมข้อเสนอแนะส่งให้กรมป่าไม้เพื่อทราบและพิจารณาต่อไป

ขั้นตอนที่ 14 การพิจารณาของกรมป่าไม้

สำนักส่งเสริมการปลูกป่า โดยส่วนป่าชุมชนได้รับรายงานแล้ว พิจารณาเสนออธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมป่าไม้พิจารณา หากเห็นว่าการดำเนินการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชุมชน จะสั่งให้ยุติโครงการป่าชุมชน และแจ้งให้จังหวัด เพื่อให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอ แจ้งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ทราบและสำเนาส่งป่าไม้เขตทราบ

ขั้นตอนที่ 15 การขอต่ออายุโครงการเมื่อโครงการเดิมสิ้นสุดลง

ก่อนโครงการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติแล้วสิ้นสุดลง 6 เดือน ถ้าชุมชนประสงค์จะจัดทำโครงการป่าชุมชนต่อเนื่อง ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1-12

พื้นที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

ป่าโคกใหญ่

ป่าโคกใหญ่ เป็นป่าผืนสุดท้ายที่เหลืออยู่ของอำเภอบางบาลมีพื้นที่ประมาณ 4,266 ไร่ เป็นสาธารณประโยชน์หรือป่าชุมชนแต่ดั้งเดิม ประกอบด้วยป่าโคกต่างๆ ได้แก่ โคกหนองโจด โคกดอนหัน โคกแปะ โคกคงใหญ่ โคกผีป่าหลอก เมื่อรวมส่วนย่อยเข้าด้วยกันแล้ว รวมเรียกว่า ป่าโคกใหญ่ เป็นประเภทป่าเบญจพรรณ หรือ ป่าเต็งรัง พื้นดินในป่าเป็นทราย บางแห่งก็เป็น กรวดลูกรังด้านทิศตะวันตกสูงจากระดับน้ำทะเล 65 เมตร ทิศตะวันออกสูง 167 เมตร มีความลาดเอียงประมาณร้อยละ 20 น้ำจากป่านี้ไหลลงสู่ห้วยลำเสียวใหญ่ ลำเสียวเล็ก และทุ่งนารอบๆ ป่า ประมาณ 8,000 ไร่ ปีพุทธศักราช 2539 มีองค์กรชุมชนเข้าร่วมทำโครงการอนุรักษ์และพัฒนาโดย ทุนสนับสนุนของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากการสำรวจของกรรมการป่าโคกใหญ่ บุคลากรองค์กรชุมชนและสถาบันวิจัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. พบว่ามีพืชจำพวกต้นไม้และหญ้าที่สำคัญจำนวน 136 ชนิด เช่น เต็ง (*Shorea obtusa* Wall.) รัง (*Shorea siamensis* Miq.) กระโดน (*Careya sphaerica* Roxb.) อะลาง (*Peltophorum dasyrachis* Kurz) สะแกนา (*Combretum quadrangulare* Kurz) แดง (*Xylia xylocarpa* (Roxb.)) มะม่วงป่า (*Mangifer caloneura* Kurz) มะค่าเต้ (*Sindora siamensis* Teijsm & Miq.) หมี (*Litsea glutinosa* (Loun.)) มะกอกป่า (*Spondias pinnata* (L.F.) Kurz) กระบก (*Irvingia malayana* Oliv.ex A.Benn.) ดานนกกรด (*Ochna integerrima* (Lour.) Merr.) กุ้ง (*Dipterocarpus tuberculatus* Roxb.) พอก (*Canarium subulatum* Hance) พะยอม (*Shorea roxburghii* G.Don) ขอป่า (*Morinda coreia* Ham.) ปอจีตุ่น (*Helicteres angustifolia* L.) เหมือด (*Memecylon edule* Roxb.) คอแลน (*Nephelium hypoleucum* Kurz) ต๋องฟ้า (*Clausena harmandiana* (Pierre)) มะม่วงหาวแมงวัน (*Buchanania lanzan* Spreng.) มะขามป้อม (*Phyllanthus emblica* L.) เป็นต้น (ศูนย์อบรมวนาศาสตร์ชุมชนแห่งเอเชียและแปซิฟิก, 2541)

องค์กรเครือข่ายป่าชุมชน

คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนโคกใหญ่ ได้ตั้งระเบียบ ข้อบังคับ แผนการดูแลรักษาป่าชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพแก่ชาวบ้าน และจัดตั้งกองทุน (ศูนย์อบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งเอเชียและแปซิฟิก, 2541)

กิจกรรมดำเนินการของกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนโคกใหญ่

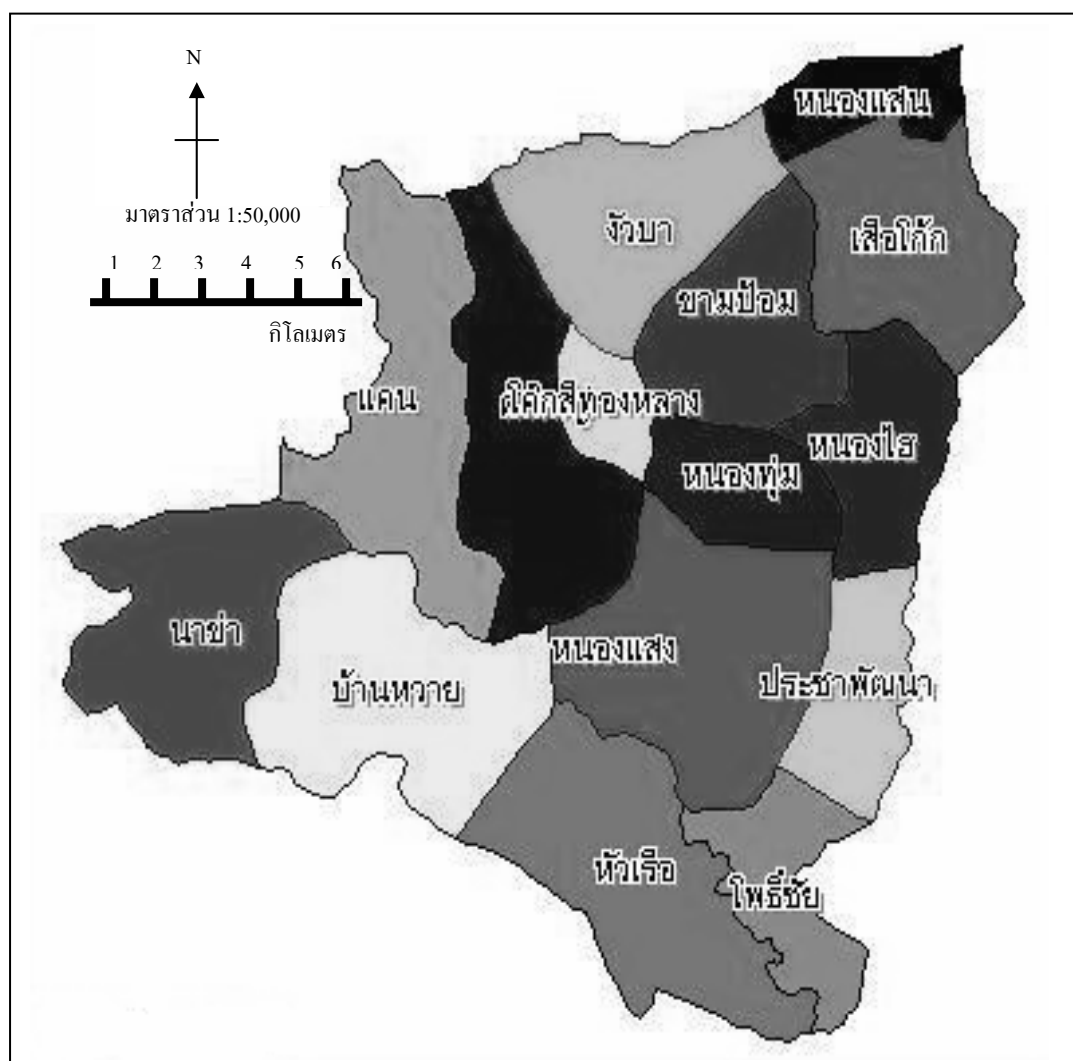
1. มีการประชุมร่วมกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนโคกใหญ่ทุกวันที่ 25 ของทุกเดือน (วันหน้าปักดำและเก็บเกี่ยว) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น แนวทาง วิธีการแก้ปัญหา
2. ตั้งกฎระเบียบ ข้อตกลง เพื่อการคุ้มครอง ดูแล รักษา การหาประโยชน์จากป่า
3. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ กฎระเบียบ ข้อตกลง คำขวัญ ติดตามถนนรอบพื้นที่ป่า และทางสัญจรในป่า
4. จัดทำป้ายชื่อป่าชุมชนโคกใหญ่ ตีประกาศตามทางสัญจรเข้าป่า
5. กรรมการเครือข่ายป่าชุมชนโคกใหญ่ออกรณรงค์สร้างความเข้าใจ ประกาศประชาสัมพันธ์กฎระเบียบข้อบังคับของป่าชุมชนให้แก่ประชาชนและหมู่บ้านรอบป่าทั้ง 20 หมู่บ้าน
6. ทำหนังสือแจ้งให้นายอำเภอวาปีปทุม อบต.ทั้ง 5 ตำบล และหมู่บ้านทั้ง 20 หมู่บ้านทราบถึงการจัดตั้งกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่า และการจัดการป่าชุมชนโคกใหญ่
7. ชี้แนวเขตป่าชุมชนและปักหลักแนวเขตป่าชุมชนให้ชัดเจน
8. ดำเนินการปลูกป่าเสริม ทั้งในพื้นที่ป่าดอนปู่ตา และบริเวณวัดทุกปี
9. เดินสำรวจป่า เพื่อป้องกันการตัดไม้ป้องกันไฟป่าในฤดูแล้งศึกษาต้นไม้พันธุ์ไม้ ฯลฯ
10. จัดทำผ้าป่า กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพชาวบ้านรอบป่าโคกใหญ่
11. ส่งเสริมอาชีพเกษตรแบบผสมผสาน วนเกษตร กลุ่มออมทรัพย์แก่สมาชิกในหมู่บ้านรอบป่า
12. จัดทำแผนการจัดการป่าชุมชน การรณรงค์เผยแพร่ และการส่งเสริมอาชีพ
13. จัดศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้กับเครือข่ายป่าชุมชนในภาคและระหว่างภาค

กฎระเบียบข้อบังคับ "ป่าชุมชนโคกใหญ่" (การคุ้มครองดูแลรักษา) ประกาศ ณ วันที่ 15
ตุลาคม พ.ศ. 2537

1. ห้ามตัด และแปรรูปไม้ทุกชนิด ในเขตป่าชุมชนก่อนได้รับอนุญาต
2. ห้ามนำเลื่อยยนต์ และเลื่อยทุกชนิดเข้าไปในเขตป่าชุมชน
3. ห้ามจุดไฟเผาป่า และห้ามล่าสัตว์ทุกชนิดในเขตป่าชุมชนก่อนได้รับอนุญาต
4. ห้ามนำรถทุกชนิดเข้าในเขตป่าก่อนได้รับอนุญาต
5. ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 500 - 50,000 บาท

ประโยชน์จากป่า

1. เก็บเห็ด ชนิดต่างๆ ได้ตามปกติ
2. เก็บฟืนได้เฉพาะไม้แห้ง ไม้ตายเท่านั้น
3. สามารถเลี้ยง วัว - ควาย ได้ตามปกติ
4. เก็บสมุนไพร ได้ตามปกติ

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงอาณาเขตพื้นที่ตำบลต่างๆ ของอำเภอลำปำ
ที่มา: สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม (2548)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพงษ์ชัย บุญมี (2546) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรีในการควบคุมไฟฟ้า สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาญจนบุรีส่วนใหญ่มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าน้อย ปัจจัยทางด้านความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ มีผลต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรีในการควบคุมไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับการได้รับการฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า และรายรับขององค์การบริหารส่วนตำบล มีผลต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรีในการควบคุมไฟฟ้าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุชาติ เขมวรัตน์ (2548) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า คือ จำนวนพื้นที่ป่าในความรับผิดชอบ ความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนตำบล และระยะทางจากสถานีควบคุมไฟฟ้าถึงที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

ธรรมรงค์ จิตะเจริญ (2547) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้าพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี สรุปได้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับไฟฟ้า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า คือ อายุ และความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

วิศิษฐ์ ฉวีชัย (2548) ได้ศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า จังหวัดชลบุรี สรุปได้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้า อยู่ในระดับปานกลาง และมีความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า ในท้องที่จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับต่ำ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า ในท้องที่จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อายุ อาชีพรอง และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

มงคล จันทร์ส่อง (2544) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ อายุ และความคาดหวังผลประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม

บุญชัย ชูจิตมมงคลกุล (2548) ได้ศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับน้อย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อาชีพพร่อง การฝึกอบรม และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่วนปัจจัยทางด้าน ระดับการศึกษา รายได้ กรรมสิทธิ์ถือครองที่ดิน และการรับรู้ข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

สรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ปัจจัยทางด้าน อายุ อาชีพพร่อง การฝึกอบรม ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และความรู้ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยทางด้าน ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสาร เป็นตัวแปรที่น่าสนใจจึงนำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 เพศ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 2 อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 4 ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 5 ระยะเวลาตั้งถิ่นฐานในตำบล มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 6 การเป็นสมาชิกกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 7 การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

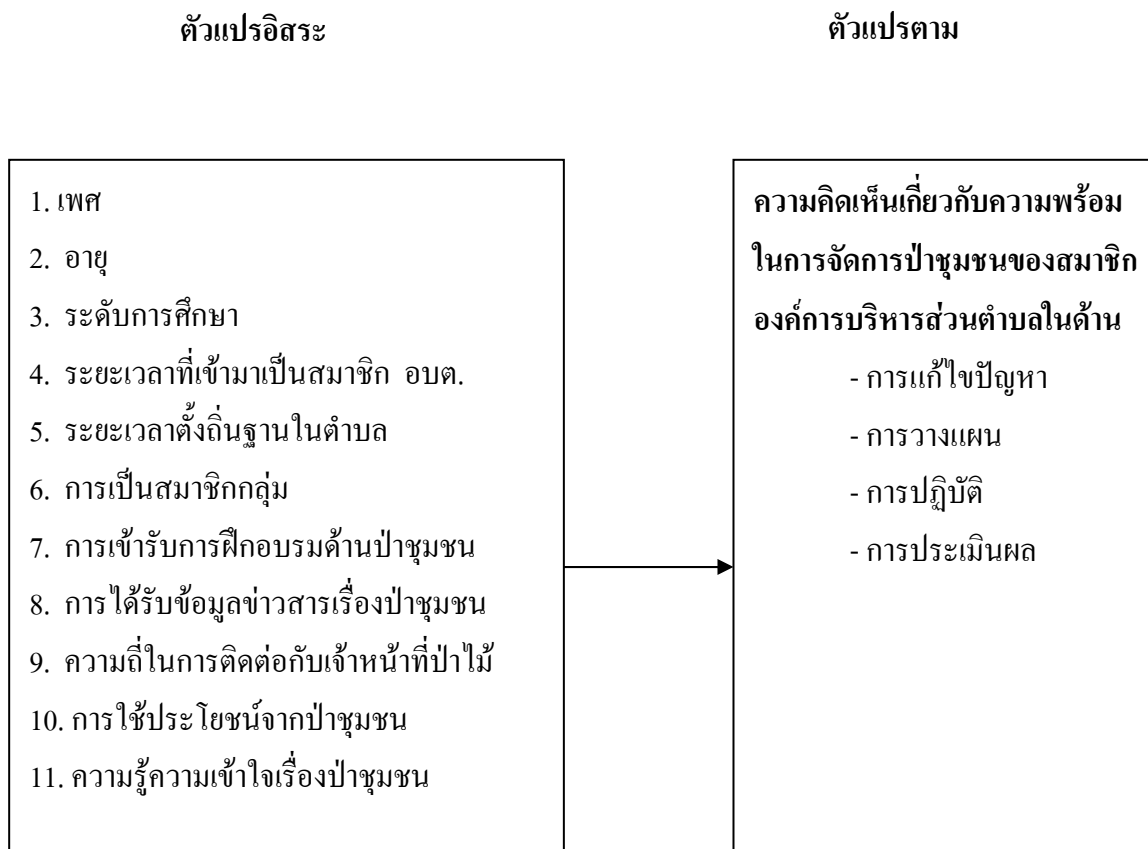
สมมติฐานที่ 8 การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 9 ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 10 การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

สมมติฐานที่ 11 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการประชุมชนในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาทั้งหมด 5 องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนทั้งสิ้น 154 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยใช้สูตร Yamane (1973) ซึ่งกำหนดความคลาดเคลื่อน 0.05 คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดให้มีค่าเท่ากับร้อยละ 5

เมื่อแทนที่ค่าประชากรในสูตรจะได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$= \frac{154}{1 + 154 (0.05)^2}$$

$$= 111 \text{ คน}$$

จากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 111 คน

การสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและสัดส่วน โดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วน

$$n_i = n \frac{N_i}{N}$$

เมื่อ n_i = จำนวนสมาชิก อบต. ที่ต้องการในตำบล I
 n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด
 N_i = จำนวนสมาชิก อบต. ทั้งหมดในตำบล I
 N = จำนวนสมาชิกรวมทั้งหมดของทุก อบต.
 i = เลขที่ของตำบลตัวอย่าง (มีทั้งหมด 5 ตำบล)

ได้ค่าตัวอย่างที่ศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวอย่างที่ศึกษาจากการสุ่มตัวอย่างการกระจายตามสัดส่วน จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนสมาชิก	
	จำนวนสมาชิกทั้งหมด (คน)	จำนวนสมาชิกที่ต้องการ (คน)
หนองแสง	36	26
บ้านห้วย	34	25
แคน	32	23
ดงใหญ่	32	23
โคกสีทองกลาง	20	14
รวม 5 ตำบล	154	111

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเรื่องข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดคำถาม ใช่-ไม่ใช่ จำนวน 16 คำถาม โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน คือ ข้อที่ตอบใช่ ได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
ใช่	1	0
ไม่ใช่	0	1

จากการให้คะแนนดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์ในการวัดครั้งนี้ ออกเป็น 2 ระดับ โดยมีวิธีการดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{1 - 0}{2} = 0.50$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนน ได้ดังนี้

ระดับความเข้าใจ	ระดับค่าเฉลี่ย
มาก	0.51 – 1.00
น้อย	0.00 – 0.50

ดังนั้นจะได้

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.50 เท่ากับ ระดับต่ำหรือน้อย หมายความว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชน อยู่ในระดับต่ำหรือน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.51 – 1.00 เท่ากับ ระดับสูงหรือมาก หมายความว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนอยู่ในระดับสูงหรือมาก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน เป็นคำถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การแก้ไขปัญหา (2) การวางแผน (3) การปฏิบัติ และ (4) การประเมินผล โดยมีคำถามรวมทั้งสิ้น 40 ข้อ ในแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ลักษณะ คือ พร้อมมากให้ 2 คะแนน พร้อมน้อยให้ 1 คะแนน และตอบไม่พร้อมให้ 0 คะแนน

จากเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์ในการวัดครั้งนี้ ออกเป็น 3 ระดับ โดยมีวิธีการดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{2 - 0}{3} = 0.66$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

ระดับของความพร้อม	ระดับค่าเฉลี่ย
มีความพร้อมมาก	2.00 – 1.34
มีความพร้อมน้อย	1.33 – 0.67
ไม่มีความพร้อม	0.66 – 0.00

เมื่อได้ค่าของอันตรภาคชั้นแล้ว จึงกำหนดความหมายของความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน โดยนำคำตอบของคำถามความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนของทุกข้อและของทุกคนมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยที่

ได้ไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ จะทำให้ทราบความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ทั้งนี้ได้แปลความหมายของความพร้อมในแต่ละอันตรภาคชั้นไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.66 เท่ากับ ระดับต่ำที่สุด หมายความว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน

ค่าเฉลี่ย 0.67-1.33 เท่ากับ ระดับต่ำ หมายความว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนอยู่ในระดับต่ำ (มีความพร้อมน้อย)

ค่าเฉลี่ย 1.34 – 2.00 เท่ากับ ระดับสูง หมายความว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนอยู่ในระดับสูง (มีความพร้อมมาก)

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเรื่องปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

การทดสอบและหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) และหาความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำไปเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้

2. การทดสอบความเชื่อถือได้ (reliability)

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของประธานกรรมการที่ปรึกษาแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำไปทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริง (pre-test) กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริงในข้อ 2.1 ไปวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยเฉพาะคำถามที่เกี่ยวกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน และด้านความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลใน 4 ด้าน คือ ด้านการแก้ไขปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha Coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.80 ทั้งนี้จากการทดสอบวัดความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 จากนั้นจึงได้นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ของประชากรที่ศึกษาในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์หรือสอบถามกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอน้ำเขียว ตามจำนวนที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทุกฉบับมาทำการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาลงรหัสตัวเลข เพื่อนำไปประมวลผลทางคอมพิวเตอร์
3. ประมวลผลทางคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติพรรณนา เพื่อใช้อธิบายสภาพพื้นฐาน ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
2. สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์ไคสแควร์ (chi-square) กำหนดให้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ส่วนที่ 2 เป็นเรื่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ส่วนที่ 3 เป็นเรื่องปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการป่าชุมชน

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดมหาสารคาม

1.1 เพศ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบ้านโป่ง เป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.50 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 22.50 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	86	77.50
หญิง	25	22.50
รวม	111	100.00

1.2 อายุ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบ้านโป่ง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.85 รองลงมาคือ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.73 อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.41 และอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.01 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่อายุน้อยที่สุด คือ 27 ปี น้อยที่สุดคือ 40 ปี (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 อายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

อายุ	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ต่ำกว่า 30 ปี	10	9.01	เฉลี่ย 40 ปี
31-40 ปี	33	29.73	สูงสุด 59 ปี
41-50 ปี	52	46.85	ต่ำสุด 27 ปี
มากกว่า 50 ปี	16	14.41	
รวม	111	100.00	

1.3 ระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับการศึกษา จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.54 รองลงมาจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 36.04 จบชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.92 และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4.50 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	21	18.92
มัธยมศึกษาตอนต้น	40	36.04
มัธยมศึกษาตอนปลาย	45	40.54
ปริญญาตรี	5	4.50
รวม	111	100.00

1.4 ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมาเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.00 เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.10 และเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.60 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยพบว่า ระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเท่ากับ 3.50 ปี (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต.	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
1 ปี	58	52.30	เฉลี่ย 3.50 ปี
5 ปี	40	36.00	สูงสุด 13 ปี
9 ปี	9	8.10	ต่ำสุด 1 ปี
13 ปี	4	3.60	
รวม	111	100.00	

1.5 ระยะเวลาที่ตั้งถิ่นฐานในตำบล ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบล ระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมาเข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบล ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.10 เข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบลต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.40 เข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบลระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.80 และเข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบล 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.10 ตามลำดับ การตั้งถิ่นฐานของสมาชิกอบต.โดยเฉลี่ยประมาณ 35 ปี โดยผู้เข้ามาตั้งถิ่นฐานนานที่สุดเป็นระยะเวลา 55 ปี และผู้ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นระยะเวลาน้อยที่สุด 10 ปี (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ระยะเวลาที่ตั้งถิ่นฐานในตำบล ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะเวลาที่ตั้งถิ่นฐานในตำบลของสมาชิกอบต.	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ต่ำกว่า 20 ปี	16	14.40	เฉลี่ย 35 ปี
20-30 ปี	12	10.80	สูงสุด 55 ปี
31-40 ปี	29	26.10	ต่ำสุด 10 ปี
41-50 ปี	45	40.50	
50 ปี ขึ้นไป	9	8.10	
รวม	111	100.00	

1.6 การเป็นสมาชิกกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสมาชิกกลุ่มมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.00 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 9.00 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 การเป็นสมาชิกกลุ่ม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เป็นสมาชิกกลุ่ม	101	91.00
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	10	9.00
รวม	111	100.00

ตารางที่ 8 ประเภทกลุ่มที่เป็นสมาชิก

ประเภทกลุ่ม	เป็น		ไม่เป็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คณะกรรมการหมู่บ้าน	81	73.00	30	27.00
คณะกรรมการป่าชุมชน	20	18.00	91	82.00
กองทุนหมู่บ้าน	13	11.70	98	88.30
กลุ่มสหกรณ์	8	7.20	103	92.80
กลุ่มออมทรัพย์	36	32.40	75	67.60
กลุ่มปฎิชีวนภาพ	8	7.20	103	92.80
กลุ่มแม่บ้าน	20	18.00	91	82.00

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 8 พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 73.00 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 32.40 เป็นคณะกรรมการป่าชุมชนและเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 18.00 เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 11.70 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์และกลุ่มปฎิชีวนภาพในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 7.20 ตามลำดับ

1.7 การประกอบอาชีพหลัก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่
 ทำการศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาประกอบอาชีพ
 เลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 27.00 ประกอบอาชีพทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.00 และประกอบอาชีพ
 ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 10.00 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 การประกอบอาชีพหลัก ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ทำนา	50	45.00
ทำไร่	20	18.00
เลี้ยงสัตว์	30	27.00
ค้าขาย	11	10.00
รวม	111	100.00

1.8 การประกอบอาชีพรอง ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่
 ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่เป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 31.54 รองลงมามีอาชีพเลี้ยงสัตว์
 คิดเป็นร้อยละ 28.83 มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 24.32 และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อย
 ละ 15.31 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 การประกอบอาชีพรอง ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

อาชีพรอง	จำนวน	ร้อยละ
ทำไร่	35	31.54
เลี้ยงสัตว์	32	28.83
ค้าขาย	27	24.32
รับจ้างทั่วไป	17	15.31
รวม	111	100.00

1.9 รายได้จากอาชีพหลัก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.55 รองลงมามีรายได้มากกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.54 และมีรายได้น้อยกว่า 50,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.91 มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 267,894 บาท มีรายได้มากที่สุด 500,000 บาท และมีรายได้น้อยสุด 35,000 บาท (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 รายได้จากอาชีพหลัก ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้จากอาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
น้อยกว่า 50,001 บาท	11	9.91	เฉลี่ย = 267,894 บาท
50,001-100,000 บาท	55	49.55	มากที่สุด = 500,000 บาท
มากกว่า 100,000 บาท	45	40.54	น้อยที่สุด = 35,000 บาท
รวม	111	100.00	

1.10 รายได้จากอาชีพรอง ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 25,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.56 รองลงมามีรายได้มากกว่า 50,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.52 และมีรายได้น้อยกว่า 25,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.92 มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 47,500 บาท มีรายได้มากที่สุด 70,000 บาท และมีรายได้น้อยที่สุด 5,000 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 รายได้จากอาชีพรอง ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้จากอาชีพรอง	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
น้อยกว่า 25,001 บาท	21	18.92	เฉลี่ย = 47,500 บาท
25,001-50,000 บาท	65	58.56	มากที่สุด = 70,000 บาท
มากกว่า 50,000 บาท	25	22.52	น้อยที่สุด = 5,000 บาท
รวม	111	100.00	

1.11 รายได้รวม ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.04 รองลงมาได้ในช่วง 100,001-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.34 และมีรายได้น้อยกว่า 50,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.50 มีรายได้เฉลี่ย เท่ากับ 285,000 บาท มีรายได้มากที่สุด 567,000 บาท และมีรายได้น้อยที่สุด 30,000 บาท (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 รายได้รวมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้รวม	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
น้อยกว่า 50,000 บาท	5	4.50	เฉลี่ย = 285,000 บาท
50,001-100,000 บาท	40	36.04	มากที่สุด = 567,000 บาท
100,001-150,000 บาท	37	33.34	น้อยที่สุด = 30,000 บาท
150,001-200,000 บาท	16	14.41	
มากกว่า 200,000 บาท	13	11.71	
รวม	111	100.00	

1.12 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 72.08 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 14.41 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.01 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 3.50 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุด 5 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด 2 คน (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
2 คน	5	4.50	เฉลี่ย = 3 คน
3 คน	10	9.01	มากที่สุด = 5 คน
4 คน	80	72.08	น้อยที่สุด = 2 คน
มากกว่า 4 คน	16	14.41	
รวม	111	100.00	

1.13 การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.80 ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 16.20 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การเคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนของสมาชิกอบต.	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	18	16.20
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	93	83.80
รวม	111	100.00

ตารางที่ 16 เรื่องที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม

เรื่องที่ฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
การป้องกันไฟป่า	74	66.70
การอนุรักษ์ป่า	93	83.80
การปลูกป่า	65	58.60

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 16 พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการอนุรักษ์ป่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.80 รองลงมาเคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการป้องกันไฟป่า คิดเป็นร้อยละ 66.70 และเคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการปลูกป่า คิดเป็นร้อยละ 58.60

1.14 การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.90 ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 17.10 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	90	81.10
ไม่เคย	21	18.90
รวม	111	100.00

ตารางที่ 18 แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วน

แหล่งข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ใหญ่บ้าน	93	83.80
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	76	68.50
การฝึกอบรม	63	56.80
เพื่อนบ้าน	58	52.30

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 18 พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนจากผู้ใหญ่บ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.80 รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 68.50 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนจากการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 56.80 และได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนจากเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 52.30

1.15 ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.10 รองลงมาคือ เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ปีละ 1-5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.10 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ปีละ 6-10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.60 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มากกว่า 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.00 และเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ปีละ 11-15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.20 ตามลำดับ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยติดต่อ	28	25.22
ติดต่อปีละ 1-5 ครั้ง	27	24.33
ติดต่อปีละ 6-10 ครั้ง	14	12.61
ติดต่อปีละ 11-15 ครั้ง	32	28.84
ติดต่อมากกว่า 15 ครั้ง	10	9.00
รวม	111	100.00

1.16 การได้รับผลประโยชน์จากป่าชุมชน ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.90 และไม่เคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 17.10 (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้	19	17.10
เคยใช้	92	82.90
รวม	111	100.00

ตารางที่ 21 ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับ	ได้รับ		ไม่ได้รับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นแหล่งเก็บหาฟืน	72	64.90	39	35.10
เป็นแหล่งเก็บหาสมุนไพร	22	19.80	89	80.20
เป็นแหล่งเก็บหาอาหาร	107	96.40	4	3.60
เป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์	20	18.00	91	82.00
เป็นแหล่งหาวัสดุใช้ในการจักสาน	9	8.10	102	91.90
เช่น หวาย ไม้ไผ่				

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 21 พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนโดยใช้เป็นแหล่งเก็บหาอาหารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.40 รองลงมาคือ ใช้เป็นแหล่งเก็บหาฟืน คิดเป็นร้อยละ 64.90 ใช้เป็นแหล่งเก็บหาสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 19.80 ใช้เป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 18.00 และใช้เป็นแหล่งหาวัสดุที่ใช้ในการจักสาน เช่น ไม้ หวาย คิดเป็นร้อยละ 8.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 การนำประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชนไปใช้

การนำไปใช้ประโยชน์	ใช้		ไม่ได้ใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อุปโภคและบริโภคในครัวเรือน	106	95.50	5	4.50
ขายเป็นสินค้า	69	62.20	42	37.80

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1.17 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 ส่วนใหญ่ตอบคำถามได้ถูกต้องทุกข้อคำถาม มีเพียงส่วนน้อยที่ตอบคำถามได้ผิดในบางข้อคำถาม โดยข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือ ข้อความที่ 11 “ป่าชุมชนช่วยป้องกันการพังทลายของดิน” คิดเป็นร้อยละ 38.74 ข้อความที่ 4 “การจัดการป่าชุมชน ชุมชนสามารถตัดสินใจใช้ประโยชน์จากป่าได้ตามต้องการ

โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของป่านั้น” คิดเป็นร้อยละ 37.84 และข้อความที่ 1 “ป่าชุมชน เป็นรูปแบบการกระจายอำนาจรัฐในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยรัฐมอบกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ป่านั้นๆ ให้ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการ” คิดเป็นร้อยละร้อยละ 36.04 ตามลำดับ (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด		ค่าเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ป่าชุมชน เป็นรูปแบบการกระจายอำนาจรัฐในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยรัฐมอบกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ป่านั้นๆ ให้ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการ	71	63.96	40	36.04	0.64
2. ป่าชุมชน เป็นภารกิจอีกด้านหนึ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดูแล ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543	76	68.47	35	31.53	0.68
3. แนวคิดเรื่องการจัดการป่าชุมชน คือ รัฐเป็นผู้ดำเนินการ ประชาชนเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และใช้ประโยชน์	74	66.67	37	33.33	0.66
4. การจัดการป่าชุมชน ชุมชนสามารถตัดสินใจใช้ประโยชน์จากป่าได้ตามต้องการ โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของป่านั้น	69	62.16	42	37.84	0.62
5. ป่าชุมชนเปรียบเสมือนทุนของชุมชนและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชุมชนได้อีกทางหนึ่ง	81	72.97	30	27.03	0.73

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อความ	ถูก		ผิด		ค่าเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
6. ป่าชุมชนสามารถเอื้อประโยชน์ให้คนในชุมชนรอบๆป่าได้ทั้งทางตรง เช่น เป็นแหล่งเก็บหาอาหาร เก็บหาฟืน และทางอ้อม เช่น เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ได้อีกด้วย	76	68.47	35	31.53	0.65
7. การดำเนินการจัดการป่าชุมชนจะสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ อบต. และหน่วยงานของรัฐด้วย	111	100.00	0	0.00	1.00
8. ป่าชุมชนเป็นแหล่งหารายได้เสริมของครอบครัว	73	65.76	38	34.24	0.66
9. ป่าชุมชนเป็นแหล่งที่พักผ่อนหย่อนใจและศึกษาธรรมชาติ	111	100.00	0	0.00	1.00
10. ป่าชุมชนช่วยทำให้อากาศชุ่มชื้นและฝนตกต้องตามฤดูกาล	72	64.86	39	35.14	0.65
11. ป่าชุมชนช่วยป้องกันการพังทลายของดิน	68	61.26	43	38.74	0.61
12. ป่าชุมชนช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน	111	100.00	0	0.00	1.00
13. ป่าชุมชนเป็นแหล่งผลิตอาหาร เช่น เห็ด หน่อไม้ และสัตว์ป่า	111	100.00	0	0.00	1.00
14. ป่าชุมชนเป็นแหล่งผลิตสมุนไพรต่างๆ	111	100.00	0	0.00	1.00
15. ป่าชุมชนเป็นแหล่งผลิตไม้เพื่อใช้ประโยชน์	111	100.00	0	0.00	1.00
16. ป่าชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า	111	100.00	0	0.00	1.00
			รวม		0.81

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเพื่อสอบถามสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่าง ในเรื่องของความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนใน 4 ด้าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 40 คำถาม เพื่อทดสอบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากน้อยเพียงใด ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาลงมือตอบคำถามดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในช่วง 64-80 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 72.10 รองลงมาได้คะแนนอยู่ในช่วง 45-63 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.10 และได้คะแนนอยู่ในช่วง 26-44 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 67.40 คะแนน ตอบคำถามได้คะแนนมากที่สุด 80 คะแนน และตอบคำถามได้คะแนนน้อยที่สุด 26 คะแนน รายละเอียดของระดับคะแนนความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏตามตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ระดับคะแนนความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
26-44 คะแนน	12	10.80	เฉลี่ย = 67.40 คะแนน
45 - 63 คะแนน	19	17.10	มากที่สุด= 80 คะแนน
64- 80 คะแนน	80	72.10	น้อยที่สุด= 26 คะแนน

จากการตอบคำถามความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เมื่อหาค่าเฉลี่ยคำตอบแต่ละข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ของแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยในภาพรวม และหาค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนเป็นรายด้าน แล้วจึงนำไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ เพื่อบอกถึงความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนในภาพรวมและรายด้าน ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน มีค่าเท่ากับ 1.63 ซึ่งอยู่ในระดับสูง และเมื่อแยกความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนออกเป็นรายด้านพบว่า (1) ความพร้อมในด้านการแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยความพร้อมเท่ากับ 1.48 หมายถึง อยู่ในระดับสูงหรือมาก (2) ความพร้อมในด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 หมายถึง อยู่ในระดับสูงหรือมาก (3) ความพร้อมในด้านการปฏิบัติ มีค่าเท่ากับ 1.93 หมายถึง อยู่ในระดับสูงหรือมาก และ (4) ความพร้อมในด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 หมายถึง อยู่ในระดับสูงหรือมาก รายละเอียดของการตอบคำถามความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน ค่าเฉลี่ยความพร้อมเป็นรายข้อ รายด้าน และค่าเฉลี่ยความพร้อมในภาพรวม ปรากฏตามตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนในพื้นที่
อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรม/ประเด็นความพร้อม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมใน การจัดการป่าชุมชน			ค่าเฉลี่ย
	ไม่พร้อม	น้อย	มาก	
ด้านการแก้ไขปัญหา				1.48
1. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเรื่อง การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าชุมชน หรือไม่	4(3.60)	41(36.90)	66(59.50)	1.56
2. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาการ ลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า ในป่าชุมชนหรือไม่	5(4.50)	48(43.20)	58(52.30)	1.47
3. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในด้านการแก้ไขปัญหา ไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในป่าชุมชน หรือไม่	9(8.10)	46(41.40)	56(50.50)	1.42
4. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุก ครอบครองพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่	4(3.60)	45(40.50)	62(55.90)	1.52
5. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ การดูแลรักษาป่าชุมชน การปลูกซ่อม การแผ้วถางวัชพืช หรือไม่	7(6.30)	41(36.90)	63(56.80)	1.50
6. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาที่ เกี่ยวกับการขโมยชุดต้นไม้ในป่าชุมชนไปขาย หรือไม่	6(5.40)	47(42.30)	58(52.30)	1.47
7. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาความ ขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ ในป่าชุมชน เช่น ตัดไม้ใช้สอย หาหน่อไม้ เก็บเห็ด หา สมุนไพร การนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงเป็นต้น หรือไม่	4(3.60)	44(39.60)	63(56.80)	1.53
8. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ การวางแผนดำเนินงานในการจัดการป่าชุมชน เช่น การ กำหนดกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การ ปรับเงินเพื่อลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ เป็นต้นหรือไม่	8(7.20)	47(42.30)	56(50.50)	1.43
9. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ การนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่	6(5.40)	46(41.40)	59(53.20)	1.48
10. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาที่ เกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป่าชุมชน หรือไม่	7(6.30)	45(40.50)	59(53.2)	1.47

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กิจกรรม/ประเด็นความพร้อม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมใน การจัดการป่าชุมชน			ค่าเฉลี่ย
	ไม่พร้อม	น้อย	มาก	
<u>ด้านการวางแผน</u>				1.56
1. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อจัดการกับปัญหาเรื่องการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าชุมชน หรือไม่	7(6.30)	37(33.30)	67(60.40)	1.54
2. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อจัดการในเรื่องปัญหาการลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า ในป่าชุมชนหรือไม่	6(5.40)	36(32.40)	69(62.20)	1.56
3. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อจัดการกับปัญหาไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในป่าชุมชน หรือไม่	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	1.59
4. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่	3(2.70)	38(34.20)	70(63.10)	1.60
5. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหการเกี่ยวกับการดูแลรักษาป่าชุมชน การปลูกซ่อม การแผ้วถางวัชพืช หรือไม่	10(9.00)	32(28.80)	69(62.20)	1.53
6. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหการเกี่ยวกับการขโมยชุดต้นไม้ในป่าชุมชนไปขาย หรือไม่	5(4.50)	33(29.70)	73(65.80)	1.61
7. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในป่าชุมชน เช่น ตัดไม้ใช้สอย หาหน่อไม้ เก็บเห็ด หาสมุนไพร เป็นต้น หรือไม่	9(8.10)	35(31.50)	67(60.40)	1.52
8. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อดำเนินงานในการจัดการป่าชุมชน เช่น การกำหนดกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การปรับเงินเพื่อลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ เป็นต้น หรือไม่	5(4.50)	37(33.30)	69(62.20)	1.58
9. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเกี่ยวกับการอนุญาตให้นำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่	10(9.00)	32(28.80)	69(62.20)	1.53
10. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชน หรือไม่	8(7.20)	35(31.50)	68(61.30)	1.54

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กิจกรรม/ประเด็นความพร้อม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมใน การจัดการป่าชุมชน			ค่าเฉลี่ย
	ไม่พร้อม	น้อย	มาก	
<u>ด้านการปฏิบัติ</u>				1.93
1. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการป้องกันปัญหาเรื่อง การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าชุมชน หรือไม่	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	1.93
2. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการจัดการกับปัญหา การลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า ในป่าชุมชนหรือไม่	0(0.00)	7(6.30)	104(93.70)	1.94
3. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการเข้าร่วมในการดับ ไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในป่าชุมชน หรือไม่	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	1.93
4. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการที่จะเข้าร่วมแก้ไข ปัญหาการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่	0(0.00)	5(4.50)	106(95.50)	1.95
5. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการทำกิจกรรมที่ เกี่ยวกับการดูแลรักษาป่าชุมชน การปลูกซ่อม การแผ้ว ถางวัชพืช หรือไม่	0(0.00)	9(8.10)	102(91.90)	1.91
6. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการป้องกันการลักลอบ ขโมยชุดต้นไม้ในป่าชุมชนไปขาย หรือไม่	0(0.00)	5(4.50)	106(95.50)	1.95
7. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างชาวบ้าน เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในป่า ชุมชน เช่น ตัดไม้ใช้สอย หาหน่อไม้ เก็บเห็ด หา สมุนไพร การนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงเป็นต้น หรือไม่	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	1.93
8. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน เช่น การกำหนดกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่า ชุมชน การปรับเงินเพื่อลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ เป็น ต้น หรือไม่	0(0.00)	11(9.90)	100(90.10)	1.90
9. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการที่จะจัดการกับ ชาวบ้านที่นำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในป่าชุมชน หรือไม่	0(0.00)	9(8.10)	102(91.90)	1.92
10. ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการตรวจสอบการ ดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชน หรือไม่	0(0.00)	10(9.00)	101(91.00)	1.91

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กิจกรรม/ประเด็นความพร้อม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมใน การจัดการป่าชุมชน			ค่าเฉลี่ย
	ไม่พร้อม	น้อย	มาก	
<u>ด้านการประเมินผล</u>				1.56
1. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับเรื่องการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าชุมชนหรือไม่	18(16.20)	25(22.50)	68(61.30)	1.45
2. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า ในป่าชุมชนหรือไม่	9(8.10)	22(19.80)	80(72.10)	1.64
3. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในป่าชุมชน หรือไม่	10(9.00)	15(13.50)	86(77.50)	1.68
4. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่	19(17.10)	9(8.10)	83(74.80)	1.58
5. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับเรื่องการดูแลรักษาป่าชุมชน การปลูกซ่อม การแผ้วถางวัชพืช หรือไม่	20(18.00)	7(6.30)	84(75.70)	1.58
6. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการลักลอบขโมยชุดต้นไม้ในป่าชุมชนไปขายหรือไม่	23(20.70)	7(6.30)	81(73.00)	1.52
7. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในป่าชุมชน เช่น ตัดไม้ใช้สอย หาหน่อไม้ เก็บเห็ด หาสมุนไพร การนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงเป็นต้น หรือไม่	19(17.10)	23(20.70)	69(62.20)	1.45
8. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน เช่น การกำหนดกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การปรับเงินเพื่อลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ เป็นต้นหรือไม่	0(0.00)	36(32.40)	75(67.60)	1.67

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กิจกรรม/ประเด็นความพร้อม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมใน การจัดการป่าชุมชน			ค่าเฉลี่ย
	ไม่พร้อม	น้อย	มาก	
9. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผล โครงการที่เกี่ยวกับการจัดการกับชาวบ้านที่นำสัตว์เข้าไป เลี้ยงใน	21(18.90)	16(14.40)	74(66.70)	1.48
10. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลและ ตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชน หรือไม่	16(14.40)	18(16.20)	77(69.40)	1.55
			รวม	1.63

**ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากการจัดการป่าชุมชนโดยสมาชิกองค์กร
บริหารส่วนตำบล**

ส่วนที่ 3 เป็นปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของการจัดการป่าชุมชนโดยองค์กร
บริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สรุปได้ดังนี้

1. มีชาวบ้านรอบๆ ป่าชุมชนบุกรุกพื้นที่ป่าชุมชนบางส่วนเพื่อทำเป็นพื้นที่เกษตรกรรม
2. มีประชาชนจากท้องถิ่นอื่นเข้ามาใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนโดยการเก็บหาของป่าและ
ลักลอบขุดสมุนไพรไปขายเป็นจำนวนมาก
3. งบประมาณในการจัดการป่าชุมชนยังมีอยู่จำกัดไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และ
ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าชุมชน
4. เจ้าหน้าที่ของรัฐควรให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดการป่าชุมชนแก่ชาวบ้านที่อยู่ใน
พื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 4 เป็นการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งเพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศชาย และ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศหญิง ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศชาย ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5.40 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 18.00 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 54.10 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศหญิง ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 1.80 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.50 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 16.20 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

เพศ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ชาย	6(5.40)	20(18.00)	60(54.10)	86(77.50)
หญิง	2(1.80)	5(4.50)	18(16.20)	25(22.50)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=0.133$	df.=2	sig.=0.936		

จากตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่า ค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.133 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.936 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่าเพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ร่วมใจ และจิตสำนึกที่ตระหนักถึงคุณค่าของป่าชุมชน ดังนั้น เพศจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนแต่อย่างใด และแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏตามตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

เพศ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ชาย	5(4.50)	35(31.50)	46(41.50)	86(77.50)	$\chi^2=0.143$
หญิง	1(0.90)	10(9.00)	14(12.60)	25(22.50)	df.=2
รวม	6(5.40)	45(40.53)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.931
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ชาย	5(4.50)	27(24.30)	54(48.60)	86(77.50)	$\chi^2=0.173$
หญิง	2(1.80)	8(7.20)	15(13.50)	25(22.50)	df.=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.917
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ชาย	0(0.00)	4(3.60)	82(73.90)	86(77.50)	$\chi^2=3.730$
หญิง	0(0.00)	4(3.60)	21(18.90)	25(22.50)	df.=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.053
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ชาย	16(14.40)	12(10.80)	58(52.30)	86(77.50)	$\chi^2=1.604$
หญิง	2(1.80)	4(3.60)	19(17.10)	25(22.50)	df.=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.448

จากตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า เพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนทุกด้าน

สมมติฐานที่ 2 อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งอายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยอาศัยค่าเฉลี่ยของอายุที่มีค่าเท่ากับ 40 ปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุน้อย (มีอายุอยู่ในช่วง 21-40 ปี) และกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมาก (มีอายุอยู่ในช่วง 41-60 ปี) ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุน้อย ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.50 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.80 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 23.40 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมาก ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 2.70 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 11.70 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 46.80 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

อายุของสมาชิก อบต.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
น้อย	5(4.50)	12(10.80)	26(23.40)	43(38.70)
มาก	3(2.70)	13(11.70)	52(46.80)	68(61.30)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=3.767$	df.=2	sig.=0.152		

จากตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่า ค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.767 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.152 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่าอายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาล้วนมีอายุที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่อายุประมาณ 41-60 ปี จึงทำให้บุคคลกลุ่มนี้มีประสบการณ์ในการทำงานใกล้เคียงกัน จึงมีแนวโน้มที่จะดำเนินกิจกรรมไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น อายุจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนแต่อย่างใด และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

อายุของ สมาชิกอบต.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
น้อย	2(1.80)	20(18.00)	21(18.90)	43(38.70)	$\chi^2=1.045$
มาก	4(3.60)	25(22.50)	39(35.10)	68(61.30)	df.=2
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.593
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
น้อย	4(3.60)	12(10.80)	27(24.30)	43(38.70)	$\chi^2=1.296$
มาก	3(2.70)	23(20.70)	42(37.80)	68(61.30)	df.=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.523
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
น้อย	0(0.00)	5(4.50)	38(34.20)	43(38.70)	$\chi^2=2.051$
มาก	0(0.00)	3(2.70)	65(58.60)	68(61.30)	df.=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.152
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
น้อย	9(8.10)	8(7.20)	26(23.40)	43(38.70)	$\chi^2=2.619$
มาก	9(8.10)	8(7.20)	51(45.90)	68(61.30)	df.=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.270

จากตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อายุของสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่า
ชุมชนทุกด้าน

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่ำ (มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) และ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาสูง (มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือสูงกว่า) ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่ำ ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 0.90 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.10 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 36.90 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาสูง ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 6.30 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.40 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 33.30 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ระดับการศึกษาของสมาชิก อบต.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ต่ำ	1(0.90)	19(17.10)	41(36.90)	61(55.00)
สูง	7(6.30)	6(5.40)	37(33.30)	50(45.00)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=10.478$ df.=2 sig.=0.005				

จากตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่า ค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 10.478 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.005 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่า ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สาเหตุอาจเกิดจากสมาชิกองค์การบริหารที่ได้รับการศึกษาสูงจะมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการป่าชุมชน และมีความสามารถในการคิด การตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้มากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการศึกษาน้อย จึงทำให้มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากกว่า และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

ระดับการศึกษาของสมาชิกอบต.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ต่ำ	5(4.50)	30(27.00)	26(23.40)	61(55.00)	$\chi^2=7.719$
สูง	1(0.90)	15(13.50)	34(30.60)	50(45.00)	df.=2
รวม	6(5.4)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.021
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ต่ำ	0(0.00)	20(18.00)	41(36.90)	61(55.00)	$\chi^2=9.163$
สูง	7(6.30)	15(13.50)	28(25.20)	50(45.00)	df.=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.010
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ต่ำ	0(0.00)	4(3.60)	57(51.40)	61(55.00)	$\chi^2=0.086$
สูง	0(0.00)	4(3.60)	46(41.40)	50(45.00)	df.=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.770
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ต่ำ	9(8.10)	11(9.90)	41(36.90)	61(55.00)	$\chi^2=1.499$
สูง	9(8.10)	5(4.50)	36(32.40)	50(45.00)	df.=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.473

จากตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่าระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความ

พร้อมในการจัดการประชุมชนด้านการแก้ไขปัญหา และความพร้อมด้านการวางแผน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านการปฏิบัติ และความพร้อมด้านการประเมินผล พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานที่ 4 ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการประชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยอาศัยค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต.ที่มีค่าเท่ากับ 3.5 ปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกอบต.ไม่นาน (มีระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต. 1-3 ปี) และ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกอบต.นาน (มีระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต. 4 ปีขึ้นไป) ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกอบต.ไม่นาน ไม่มีความพร้อมในการจัดการประชุมชนคิดเป็นร้อยละ 4.50 มีความพร้อมในการจัดการประชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.60 มีความพร้อมในการจัดการประชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 62.20 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกอบต.นาน ไม่มีความพร้อมในการจัดการประชุมชนคิดเป็นร้อยละ 2.70 มีความพร้อมในการจัดการประชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.90 มีความพร้อมในการจัดการประชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 8.10 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการประชุมชน

ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ไม่นาน	5(4.50)	24(21.60)	69(62.20)	98(88.30)
นาน	3(2.70)	1(0.90)	9(8.10)	13(11.70)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=6.585$ df.=2 sig.=0.037				

จากตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่าค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 6.585 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.037 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่า ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต.ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สาเหตุอาจเกิดจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต.นานมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต.ไม่นาน โดยอาจผ่านประสบการณ์ในการทำงานด้านต่างๆ มามากกว่า จึงทำให้มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากกว่า และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ไม่นาน	6(5.40)	42(37.80)	50(45.00)	98(88.30)	$\chi^2=3.328$
นาน	0(0.00)	3(2.70)	10(9.00)	13(11.70)	df=2
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.189
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ไม่นาน	4(3.60)	31(27.90)	63(56.80)	98(88.30)	$\chi^2=7.177$
นาน	3(2.70)	4(3.60)	6(5.40)	13(11.70)	df=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.028
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ไม่นาน	0(0.00)	7(6.30)	91(82.00)	98(88.30)	$\chi^2=0.943$
นาน	0(0.00)	1(0.90)	12(10.80)	13(11.70)	df=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.005
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ไม่นาน	15(13.50)	15(13.50)	68(61.30)	98(88.30)	$\chi^2=0.889$
นาน	3(2.70)	1(0.90)	9(8.10)	13(11.70)	df=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.641

จากตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนด้านการวางแผน และความพร้อมในด้านการปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในด้านการแก้ไขปัญหา และความพร้อมด้าน

การประเมินผล พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานที่ 5 ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบล ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยอาศัยค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลที่มีค่าเท่ากับ 35 ปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลไม่นาน (มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบล ต่ำกว่า 35 ปี) (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลนาน (มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบล 35 ปีขึ้นไป) และผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลไม่นาน ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 0.90 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.40 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 18.90 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบลนาน ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนคิดเป็นร้อยละ 6.30 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.10 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 51.40 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการตั้งถิ่นในตำบล กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ระยะเวลาการตั้งถิ่นใน ตำบล	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ไม่นาน	1(0.90)	6(5.40)	21(18.90)	28(25.20)
นาน	7(6.30)	19(17.10)	57(51.40)	83(74.8)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=5.580$ df.=4 sig.=0.233				

จากตารางที่ 34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการตั้งถิ่นในตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่า ค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.580 ค่า df. เท่ากับ 4 และค่า sig. เท่ากับ 0.233 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่า ระยะเวลาการตั้งถิ่นในตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้จะตั้งถิ่นฐานอยู่ในตำบลมาเป็นระยะเวลานาน แต่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่เห็นคุณค่าของป่าชุมชนเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่เห็นความสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน และแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏตามตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการตั้งถิ่นในตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

ระยะเวลาการตั้งถิ่น ในตำบล	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ไม่นาน	2(1.80)	11(9.90)	15(13.50)	28(25.20)	$\chi^2=1.368$
นาน	4(3.60)	34(30.60)	45(40.60)	83(74.80)	df.=4
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.850
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ไม่นาน	0(0.00)	7(6.30)	21(18.90)	28(25.20)	$\chi^2=5.127$
นาน	7(6.31)	28(25.22)	48(43.30)	83(74.80)	df.=4
รวม	7(6.31)	35(31.53)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.275
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ไม่นาน	0(0.00)	2(1.80)	26(23.40)	28(25.20)	$\chi^2=0.789$
นาน	0(0.00)	6(5.40)	77(69.40)	83(74.80)	df.=4
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.674
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ไม่นาน	6(5.40)	4(3.60)	18(16.30)	28(25.20)	$\chi^2=4.749$
นาน	12(10.80)	12(10.80)	59(53.10)	83(74.80)	df.=4
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.314

จากตารางที่ 35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการตั้งถิ่นในตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน พบว่าระยะเวลาการตั้งถิ่นในตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนทุกด้าน

สมมติฐานที่ 6 การเป็นสมาชิกกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม และ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 0.90 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.70 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 5.40 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 6.30 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 19.80 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 64.90 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่ม กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	1(0.90)	3(2.70)	6(5.40)	10(9.00)
เป็นสมาชิกกลุ่ม	7(6.30)	22(19.80)	72(64.90)	101(91.00)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=0.557$	df.=2	sig.=0.757		

จากตารางที่ 36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่า ค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.557 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.757 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือจิตสำนึกที่เห็นคุณค่าของป่า และการมีส่วนร่วมจากบุคคลหลายฝ่าย ดังนั้นการเป็นสมาชิกกลุ่มจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่ม กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	1(0.90)	7(6.30)	2(1.80)	10(9.00)	$\chi^2=5.140$
เป็นสมาชิกกลุ่ม	5(4.50)	38(34.20)	58(52.30)	101(91.00)	df=2
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.077
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	0(0.00)	2(1.80)	8(7.20)	10(9.00)	$\chi^2=1.719$
เป็นสมาชิกกลุ่ม	7(6.30)	33(29.70)	61(55.00)	101(91.00)	df=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.423
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	0(0.00)	1(0.90)	9(8.10)	10(9.00)	$\chi^2=0.128$
เป็นสมาชิกกลุ่ม	0(0.00)	7(6.30)	94(84.70)	101(91.00)	df=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.720
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	2(1.80)	2(1.80)	6(5.40)	10(9.00)	$\chi^2=0.474$
เป็นสมาชิกกลุ่ม	16(14.40)	14(12.60)	71(64.00)	101(91.00)	df=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.789

จากตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนทุกด้าน

สมมติฐานที่ 7 การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้ทำการแบ่งการเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน และ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 2.70 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.00 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 4.50 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.50 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.50 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 65.80รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	3(2.70)	10(9.00)	5(4.50)	18(16.20)
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	5(4.50)	15(13.50)	73(65.80)	93(83.80)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=18.596$ df.=2 sig.=0.000				

จากตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่าค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 18.596 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่า การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าการที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเคย

ได้รับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนจะทำให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่า เพราะการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องป่าชุมชนจะช่วยให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของป่าชุมชน ทำให้มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากขึ้น และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

การเข้ารับการฝึกอบรม ด้านป่าชุมชน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	4(3.60)	9(8.10)	5(4.50)	18(16.20)	$\chi^2=14.459$
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	2(1.80)	36(32.40)	55(49.50)	93(83.80)	df.=2
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.001
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	2(1.80)	8(7.20)	8(7.20)	18(16.20)	$\chi^2=3.008$
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	5(4.50)	27(24.30)	61(55.00)	93(83.80)	df.=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.222
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	0(0.00)	3(2.70)	15(13.50)	18(16.20)	$\chi^2=2.875$
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	0(0.00)	5(4.50)	88(79.30)	93(83.80)	df.=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.090
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	5(4.50)	6(5.40)	7(6.30)	18(16.20)	$\chi^2=9.983$
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	13(11.70)	10(9.00)	70(63.10)	93(83.80)	df.=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.007

จากตารางที่ 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็น

รายด้าน พบว่า การเข้ารับการฝึกอบรมด้านปทุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการปทุมชนด้านการแก้ไขปัญหา และด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการปทุมชนด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับการฝึกอบรมด้านปทุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานที่ 8 การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องปทุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการปทุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องปทุมชน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องปทุมชน และ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องปทุมชน ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องปทุมชน ไม่มีความพร้อมในการจัดการปทุมชน คิดเป็นร้อยละ 2.70 มีความพร้อมในการจัดการปทุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.10 และมีความพร้อมในการจัดการปทุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 8.10 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องปทุมชน ไม่มีความพร้อมในการจัดการปทุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.50 มีความพร้อมในการจัดการปทุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 14.40 และมีความพร้อมในการจัดการปทุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 62.20 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 40

ตารางที่ 40 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องปทุมชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการปทุมชน

การได้รับข้อมูลข่าวสาร เรื่องปทุมชน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ไม่เคยได้รับ	3(2.70)	9(8.10)	9(8.10)	21(18.90)
เคยได้รับ	5(4.50)	16(14.40)	69(62.20)	90(81.10)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)

$\chi^2=9.325$ df.=2 sig.=0.009

จากตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่าค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 9.325 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.009 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สาเหตุอาจเกิดจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการป่าชุมชนเป็นอย่างดี จึงทำให้เกิดความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากขึ้น และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 41

ตารางที่ 41 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

การได้รับข้อมูล ข่าวสารเรื่องป่าชุมชน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ไม่เคยได้รับ	3(2.70)	11(9.90)	7(6.30)	21(18.90)	$\chi^2=6.731$
เคยได้รับ	3(2.70)	34(30.60)	53(47.70)	90(81.10)	df=2
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.035
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ไม่เคยได้รับ	2(1.80)	6(5.40)	13(11.70)	21(18.90)	$\chi^2=0.479$
เคยได้รับ	5(4.50)	29(26.10)	56(50.50)	90(81.10)	df=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.780
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ไม่เคยได้รับ	0(0.00)	3(2.70)	18(16.20)	21(18.90)	$\chi^2=1.940$
เคยได้รับ	0(0.00)	5(4.50)	85(76.60)	90(81.10)	df=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.164
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ไม่เคยได้รับ	5(4.50)	6(5.40)	10(9.00)	21(18.90)	$\chi^2=6.288$
เคยได้รับ	13(11.70)	10(9.00)	67(60.40)	90(81.10)	df=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.043

จากตารางที่ 41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนด้านการแก้ไขปัญหา และความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนด้านการวางแผน และความพร้อมด้านการ

ปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานที่ 9 ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ 1-10 ครั้ง และ (3) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 6.30 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.90 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 9.90 กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ 1-10 ครั้ง ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 0.90 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.00 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 27.00 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.60 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 34.20 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 42

ตารางที่ 42 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ความถี่ในการติดต่อกับ เจ้าหน้าที่ป่าไม้	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ไม่เคยติดต่อ	7(6.30)	11(9.90)	10(9.00)	28(25.22)
เคยติดต่อ 1-10 ครั้ง	1(0.90)	10(9.00)	30(27.00)	41(36.94)
เคยติดต่อกว่า 10 ครั้งขึ้นไป	0(0.00)	4(3.60)	38(34.20)	42(37.84)
รวม	8(7.20)	25(22.5)	78(70.30)	111(100.00)

$\chi^2=30.575$ df.=4 sig.=0.000

จากตารางที่ 42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่าค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 30.575 ค่า df. เท่ากับ 4 และค่า sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ แสดงว่า ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะให้คำแนะนำและความรู้ความเข้าใจในการจัดการป่าชุมชนได้เป็นอย่างดี จึงทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มากจะมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 43

ตารางที่ 43 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ไม่เคยติดต่อ	2(1.80)	11(9.90)	15(13.50)	28(25.20)	$\chi^2=1.776$
เคยติดต่อ 1-10 ครั้ง	3(2.70)	18(16.20)	20(18.00)	41(36.90)	df.=4
เคยติดต่อ 11 ครั้งขึ้นไป	1(0.90)	16(14.40)	25(22.50)	42(37.80)	sig.=0.777
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ไม่เคยติดต่อ	7(6.30)	6(5.40)	15(13.50)	28(25.20)	$\chi^2=25.518$
เคยติดต่อ 1-10 ครั้ง	0(0.00)	18(16.20)	23(20.70)	41(36.90)	df.=4
เคยติดต่อ 11 ครั้งขึ้นไป	(0.00)	11(9.90)	31(27.90)	42(37.80)	sig.=0.000
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ไม่เคยติดต่อ	0(0.00)	3(2.70)	25(22.50)	28(25.20)	$\chi^2=0.891$
เคยติดต่อ 1-10 ครั้ง	0(0.00)	3(2.70)	38(34.20)	41(36.90)	df.=4
เคยติดต่อ 11 ครั้งขึ้นไป	0(0.00)	2(1.80)	40(36.00)	42(37.80)	sig.=0.640
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ไม่เคยติดต่อ	11(9.90)	9(8.10)	8(7.20)	28(25.20)	$\chi^2=31.602$
เคยติดต่อ 1-10 ครั้ง	5(4.50)	5(4.50)	31(27.90)	41(36.90)	df.=4
เคยติดต่อ 11 ครั้งขึ้นไป	2(1.80)	2(1.80)	38(34.20)	42(37.80)	sig.=0.000
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	

จากตารางที่ 43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมี

ความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนด้านการวางแผน และความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนด้านการแก้ไขปัญหา และความพร้อมในการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานที่ 10 การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน และ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.50 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.00 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 3.60 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 2.70 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.50 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 66.70 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 44

ตารางที่ 44 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การใช้ประโยชน์ จากป่าชุมชน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
ไม่เคยใช้	5(4.50)	10(9.00)	4(3.60)	19(17.10)
เคยใช้	3(2.70)	15(13.50)	74(66.70)	92(82.90)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=28.743$	df.=2	sig.=0.000		

จากตารางที่ 44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่า ค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 28.743 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้แสดงว่าการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน จะทำให้เกิดความตระหนักในคุณค่าและเห็นความสำคัญของป่าชุมชนมากขึ้น จึงทำให้เกิดความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากขึ้นตามไปด้วย และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 45

ตารางที่ 45 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

การใช้ประโยชน์	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
จากป่าชุมชน	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
ไม่เคยใช้	1(0.90)	9(8.10)	9(8.10)	19(17.10)	$\chi^2=0.454$
เคยใช้	5(4.50)	36(32.40)	51(45.90)	92(82.90)	df.=2
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.797
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
ไม่เคยใช้	5(4.50)	6(5.40)	8(7.20)	19(17.10)	$\chi^2=16.038$
เคยใช้	2(1.80)	29(26.10)	61(55.00)	92(82.90)	df.=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.000
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
ไม่เคยใช้	0(0.00)	3(2.70)	16(14.40)	19(17.10)	$\chi^2=2.525$
เคยใช้	0(0.00)	5(4.50)	87(78.40)	92(82.90)	df.=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.112
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
ไม่เคยใช้	9(8.10)	5(4.50)	5(4.50)	19(17.10)	$\chi^2=22.097$
เคยใช้	9(8.10)	11(9.90)	72(64.90)	92(82.90)	df.=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.000

จากตารางที่ 45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้านพบว่า การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในด้านการวางแผน และความพร้อมในด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในด้านการแก้ไขปัญหา และความพร้อมในด้านการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับประโยชน์จากป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานที่ 11 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนน้อย และ (2) กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนมาก ผลการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนน้อย มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.10 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 9.00 ส่วนกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนมาก ไม่มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน คิดเป็นร้อยละ 7.20 มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 14.40 และมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก คิดเป็นร้อยละ 61.30 รายละเอียดการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 46

ตารางที่ 46 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก	
เข้าใจน้อย	0(0.00)	9(8.10)	10(9.00)	19(17.10)
เข้าใจมาก	8(7.20)	16(14.40)	68(61.30)	92(82.90)
รวม	8(7.20)	25(22.50)	78(70.30)	111(100.00)
$\chi^2=8.950$	df.=2	sig.=0.011		

จากตารางที่ 46 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ปรากฏว่าค่า Chi-square ที่คำนวณได้เท่ากับ 8.950 ค่า df. เท่ากับ 2 และค่า sig. เท่ากับ 0.011 แสดงว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าการที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ

ในเรื่องป่าชุมชน จะทำให้เกิดความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนตามไปด้วย และแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏตามตารางที่ 47

ตารางที่ 47 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับป่าชุมชน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม			รวม	ค่าสถิติ
	ไม่พร้อม	พร้อมน้อย	พร้อมมาก		
ด้านความพร้อมในการแก้ไขปัญหา					
เข้าใจน้อย	3(2.70)	14(12.60)	2(1.80)	19(17.10)	$\chi^2=18.820$
เข้าใจมาก	3(2.70)	31(27.90)	58(52.30)	92(82.90)	df.=2
รวม	6(5.40)	45(40.50)	60(54.10)	111(100.00)	sig.=0.000
ด้านความพร้อมในการวางแผน					
เข้าใจน้อย	0(0.00)	7(6.30)	12(10.80)	19(17.10)	$\chi^2=1.654$
เข้าใจมาก	7(6.30)	28(25.20)	57(51.40)	92(82.90)	df.=2
รวม	7(6.30)	35(31.50)	69(62.20)	111(100.00)	sig.=0.437
ด้านความพร้อมในการปฏิบัติ					
เข้าใจน้อย	0(0.00)	2(1.80)	17(15.30)	19(17.10)	$\chi^2=0.378$
เข้าใจมาก	0(0.00)	6(5.40)	86(77.50)	92(82.90)	df.=2
รวม	0(0.00)	8(7.20)	103(92.80)	111(100.00)	sig.=0.539
ด้านความพร้อมในการประเมินผล					
เข้าใจน้อย	0(0.00)	7(6.30)	12(10.80)	19(17.10)	$\chi^2=11.844$
เข้าใจมาก	18(16.20)	9(8.10)	65(58.60)	92(82.90)	df.=2
รวม	18(16.20)	16(14.40)	77(69.40)	111(100.00)	sig.=0.003

จากตารางที่ 47 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนด้านการแก้ไขปัญหา และ

ความพร้อมในด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในด้านการวางแผน และความพร้อมในด้านการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 48 สรุปผลการทดสอบเพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ตัวแปรอิสระ	χ^2	ค่านัยสำคัญ
1. เพศ	0.133	0.936
2. อายุ	3.767	0.152
3. ระดับการศึกษา	10.478	0.005
4. ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกอบต.	6.585	0.037
5. ระยะเวลาตั้งถิ่นฐานในตำบล	5.580	0.233
6. การเป็นสมาชิกกลุ่ม	0.557	0.757
7. การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน	18.596	0.000
8. การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน	9.325	0.009
9. ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	30.575	0.000
10. การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน	28.743	0.000
11. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน	8.950	0.011

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ (1) เพื่อศึกษาสภาพทางด้านเศรษฐกิจสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน และ (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ดังนั้น ผลการศึกษาจึงสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ ดังต่อไปนี้

ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการศึกษาได้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาค่อนข้างใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 40 ปี มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระยะเวลา 3.50 ปี ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในตำบล ส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เป็นเวลา 35 ปี การเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์และคณะกรรมการหมู่บ้าน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือ ทำนา ประกอบอาชีพรอง คือ ทำไร่ มีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ยเท่ากับ 267,894 บาท มีรายได้จากการประกอบอาชีพรองเฉลี่ยเท่ากับ 47,500 บาท มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 285,000 บาท มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 3 คน การเข้ารับการศึกษาอบรมด้านป่าชุมชน ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการศึกษาอบรมด้านป่าชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนจากผู้ใหญ่บ้าน ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน ส่วนใหญ่ใช้เป็นแหล่งเก็บหาอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน และมีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนอยู่ในระดับมาก

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการศึกษาได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมเท่ากับ 1.63 ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับสูงหรือมาก และเมื่อแยกความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนออกเป็นรายด้าน พบว่า (1) ความพร้อมในด้านการแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยความพร้อมเท่ากับ 1.48 หมายถึงอยู่ในระดับสูงหรือมาก (2) ความพร้อมในด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 หมายถึงอยู่ในระดับสูงหรือมาก (3) ความพร้อมในด้านการปฏิบัติ มีค่าเท่ากับ 1.93 หมายถึงอยู่ในระดับสูงหรือมาก และ (4) ความพร้อมในด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 หมายถึงอยู่ในระดับสูงหรือมาก

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการศึกษาได้ว่า ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ด้านการแก้ไขปัญหา คือ ระดับการศึกษา การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการวางแผน คือ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และการได้รับประโยชน์จากป่าชุมชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการปฏิบัติ ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน

ด้านการประเมินผล คือ การเคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการป่าชุมชนต่อไป โดยจะเสนอแนะเป็น 2 ส่วนคือ (1) ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย (2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีระดับการศึกษาต่ำมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกอบต.กลุ่มนี้มีความสนใจในงานด้านการจัดการป่าชุมชนจึงทำให้มีความพร้อมมาก และสมาชิกอบต.ที่มีการศึกษาสูงมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนน้อยกว่าอาจเนื่องจากสมาชิกอบต.กลุ่มนี้อยู่ในช่วงวัยเรียนนาน จึงทำให้ไม่มีเวลาและไม่สนใจงานด้านการจัดการป่าชุมชน ทำให้มีความพร้อมน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรกระตุ้นให้สมาชิกอบต.ที่มีระดับการศึกษาสูงเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการป่าชุมชน เพื่อให้สมาชิกอบต.กลุ่มนี้มีความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากขึ้น

2. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต. มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน เพราะสมาชิกอบต.ที่เพิ่งเข้ามาดำรงตำแหน่งมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานมากกว่าจึงมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากกว่าสมาชิกอบต.ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งนาน ดังนั้นจึงควรกระตุ้นสมาชิกอบต.ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งนานให้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการจัดการป่าชุมชนมากขึ้น และส่งเสริม

สนับสนุนสมาชิกอบต.ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งไม่นานให้เป็นผู้นำและเป็นแนวร่วมในการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในพื้นที่

3. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า การเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน เนื่องจากสมาชิกอบต.ที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนมีความพร้อมมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนให้กับสมาชิกอบต.ที่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้สมาชิกอบต.มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการป่าชุมชนและจะทำให้มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากขึ้นด้วย

4. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน เนื่องจากสมาชิกอบต.ที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก โดยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนจากผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับงานด้านการจัดการป่าชุมชนโดยให้ผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมกิจกรรมและประชาสัมพันธ์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในพื้นที่ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนแก่สมาชิกอบต.ที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชน เพื่อให้สมาชิกอบต.กลุ่มนี้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากยิ่งขึ้น

5. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน เนื่องจากสมาชิกอบต.ที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มากมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรสนับสนุนให้สมาชิกอบต.ที่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มีโอกาสได้พบปะและติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจมีการปรับรูปแบบการทำงานให้มีความใกล้ชิดกับสมาชิกอบต.มากยิ่งขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ป่าไม้มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการจัดการป่าชุมชนมาก่อน จึงจะเป็นผู้ให้คำแนะนำและความรู้ความเข้าใจในการจัดการป่าชุมชนได้เป็นอย่างดี

6. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน เพราะสมาชิกอบต.ที่เคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนมากมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควร

ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนให้กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนให้ตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ของป่าชุมชนมากขึ้นเพื่อให้สมาชิกอบต.กลุ่มนี้มีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์กระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การฝึกอบรม การทำป้ายหรือสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เป็นต้น

7. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน เนื่องจากสมาชิกอบต.ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนมากมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากด้วย ดังนั้นจึงควรประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนให้กับสมาชิกอบต.ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนน้อยให้มากขึ้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชนและให้เพื่อเกิดความพร้อมในการจัดการป่าชุมชนมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนเพิ่มมากขึ้น เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับป่าชุมชน ความสามารถในการบริหารงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ควรทำการศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2540. **จิตวิทยาสังคม**. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กระมล ทองธรรมชาติ และ สมบูรณ์ สุขสำราญ. 2537. **องค์การบริหารส่วนจังหวัดสภาพปัญหา
และแนวทางแก้ไข**. คณะรัฐศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมการปกครอง. 2542. **การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)**. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์อสาธิตวิทยาดินแดน.

กรมการปกครอง. 2542. **กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อสาธิตวิทยาดินแดน.

กรมป่าไม้. 2543. **สถิติการป่าไม้ของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: ส่วนศูนย์ข้อมูลกลาง
สำนักสารนิเทศ.

_____. 2544. **สถิติการป่าไม้ของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: ส่วนศูนย์ข้อมูลกลาง
สำนักสารนิเทศ.

โกมล แพรกทอง. 2537. **ป่าชุมชนในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา.

โกวิท พวงงาม. 2539. **ศักยภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล**.
กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภารพิมพ์.

เดือนใจ เศรษฐลักโก. 2524. **แบบฝึกหัดความพร้อมทางการเรียน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.

ทวี ก่อแก้ว และ อบรม สันภิบาล. 2517. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ธรรมรงค์ ฐิตะเจริญ. 2547. ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า
พื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
ทรัพยากรป่าไม้, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิตา ชาญบรรยง. 2549. หลักสถิติ 1 สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ภาควิชาสถิติ.
คณะวิทยาศาสตร์: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญชัย ชูเชิดมงคลกุล. 2548. ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารทรัพยากรป่าไม้, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประหยัด หงษ์ทองคำ. 2537. การกระจายอำนาจหลักการและองค์ประกอบที่น่าพิจารณา ราชการ
ส่วนจังหวัดและตำบล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

มงคล จันทรส่อง. 2544. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของสมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
ทรัพยากรป่าไม้, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิญาพร สุวรรณเทน. 2541. ผลการใช้ชุดเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการเตรียมความพร้อมในบทบาท
พยาบาลที่เลี้ยงต่อความรู้และความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยงของพยาบาล
ประจำการห้องคลอด. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศึกษา,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชุดา หารษาจารุพันธ์. 2540. การศึกษาความพร้อมในการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของนักศึกษา
พยาบาลชั้นปีที่ 4 สถาบันการศึกษาเอกชน. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล
ศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยา นภาศิริกุลกิจ. 2523. การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิศิษฐ์ นวิชัย. 2548. ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้าจังหวัด
ชลบุรี. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศูนย์อบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งเอเชียและแปซิฟิก. 2541. ป่าชุมชน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
กราฟแมนเพรส จำกัด.

ศรีสุกาญจน์ บินทประสิทธิ์. 2540. ผลของการใช้สัญญาการเรียนรู้ต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน
และความพร้อมในการเรียนรู้ตนเองของนักศึกษาพยาบาล. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาการพยาบาลศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติ เขมวิรัตน์. 2548. ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้าจังหวัด
นครราชสีมา. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุโท เจริญสุข. 2519. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิตยาอินเตอร์
เนชั่นแนล หจก.

สุพงษ์ชัย บุญมี. 2546. ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรีในการ
ควบคุมไฟฟ้า. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม. 2542. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และ
ภูมิปัญญา จังหวัดมหาสารคาม. จังหวัดมหาสารคาม: สารคามการพิมพ์.

สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม. 2548. “แผนที่อำเภอวาปีปทุม.” (Online).
www.mahasarakham.go.th/map, 25 พฤษภาคม 2548.

สำนักงานป่าไม้จังหวัดมหาสารคาม. 2536. **ข้อมูลทรัพยากรป่าไม้จังหวัด**. จังหวัดมหาสารคาม.
(อัดสำเนา).

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2540. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
2540**. กรุงเทพมหานคร: กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ส่วนป่าชุมชน. 2537. **แนวทางการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาป่าชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
ส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้.

_____. 2541. **แนวทางการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาป่าชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
ส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้.

_____. 2545. **ป่าชุมชน**. สำนักส่งเสริมการปลูกป่า. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
ส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้.

อาทร เขียวปราณี. 2520. **คู่มือการเรียนรู้จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บำรุง
นุกุลกิจ.

อารี พันธุ์มณี. 2534. **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เลิฟแอนด์ลิฟ
เพรส จำกัด.

อวรณ์ โอกาสพัฒน์กิจ. 2543. **รายงานอบต.และการบริหารจัดการท้องถิ่น**. เชียงใหม่: สำนักงาน
กองทุนเพื่อการวิจัย (สกว.) ภาคเหนือ.

Yamane. T. 1973. **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York:
Harper & Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำแนะนำ

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่องานวิจัยวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขอความกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริงของท่านทุกข้อคำถาม เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม

ส่วนที่ 2 เป็นเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน

ส่วนที่ 3 เป็นเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชน

ส่วนที่ 4 เป็นเรื่องปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

(นางสาวจารุวรรณ ศรีภักดี)

นิสิตปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการ
ป่าชุมชน ในพื้นที่อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

.....

อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอวาปีปทุม
จังหวัดมหาสารคาม

.....

ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ (....) ชาย (....) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุดชั้น.....

4. ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก อบต.....ปี

5. ระยะเวลาตั้งถิ่นฐานในตำบล.....ปี

6. การเป็นสมาชิกกลุ่ม

- (.....) 1) ไม่เป็น
- (.....) 2) เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- (.....) 2.1) ลูกเสือชาวบ้าน
- (.....) 2.2) คณะกรรมการหมู่บ้าน
- (.....) 2.3) คณะกรรมการป่าชุมชน
- (.....) 2.4) กลุ่มแม่บ้าน
- (.....) 2.5) อื่นๆ ระบุ.....

7. การประกอบอาชีพหลักในปัจจุบัน

- () ทำไร่
- () ทำนา
- () เลี้ยงสัตว์
- () ค้าขาย
- () รับจ้างทั่วไป
- () อื่นๆ.....

8. รายได้จากการประกอบอาชีพหลัก.....บาท/ปี

9. การประกอบอาชีพรอง

- () ทำไร่
- () เลี้ยงสัตว์
- () ค้าขาย
- () รับจ้างทั่วไป
- () อื่นๆ.....

10. รายได้จากการประกอบอาชีพรอง.....บาท/ปี

11. รายได้รวมของครัวเรือนโดยไม่หักค่าใช้จ่าย.....บาท/ปี

12. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน (ไม่รวมผู้ตอบ)

13. ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านป่าชุมชนหรือไม่

(.....) 1) ไม่เคย

(.....) 2) เคย ระบุเรื่อง.....

14. ท่านเคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องป่าชุมชนหรือไม่

(.....) 1) ไม่เคย

(.....) 2) เคย

(.....) 2.1) ผู้ใหญ่บ้าน (.....) 2.2) เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(.....) 2.3) สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (.....) 2.4) นิทรรศการ

(.....) 2.5) โทรทัศน์ (.....) 2.6) วิทยุ

(.....) 2.7) การฝึกอบรม (.....) 2.8) เพื่อนบ้าน

(.....) 2.9) หอกระจายข่าว

(.....) 2.10) อื่นๆ ระบุ.....

15. ท่านเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือไม่

(.....) 1) ไม่เคย

(.....) 2) เคย ระบุจำนวนครั้ง.....ครั้ง / ปี

ตอนที่ 2 การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความถี่จริงของท่าน

16. ท่านเคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนหรือไม่

(.....) 1) ไม่เคย

(.....) 2) เคย โปรดระบุจำนวนครั้ง.....ครั้ง / ปี (โดยประมาณ)

17. กรณีที่ท่านเคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนนั้น ได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (.....) 1) เป็นแหล่งเก็บหาพืช
- (.....) 2) เป็นแหล่งหาไม้เผาถ่าน
- (.....) 3) เป็นแหล่งเก็บหาสมุนไพร
- (.....) 4) เป็นแหล่งเก็บหาอาหาร เช่น เห็ด หน่อไม้ แมลงต่างๆ
- (.....) 5) เป็นแหล่งหาไม้ใช้สอยในการก่อสร้าง
- (.....) 6) เป็นแหล่งหาวัสดุเครื่องใช้ในการจักสาน เช่น หวาย ไม้ไผ่
- (.....) 7) เป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์
- (.....) 8) อื่นๆ ระบุ.....

18. ในกรณีที่ท่านได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน ตามข้อ 17 ท่านนำไปใช้เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (.....) 1) อุปโภคและบริโภคในครัวเรือน
- (.....) 2) ขายเป็นสินค้า
- (.....) 3) นำมาเป็นวัสดุหรือวัตถุดิบในการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย
- (.....) 4) อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	ป่าชุมชน เป็นรูปแบบการกระจายอำนาจรัฐในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยรัฐมอบกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ป่านั้นๆ ให้ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการ		
2.	ป่าชุมชน เป็นภารกิจอีกด้านหนึ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดูแล ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543		
3.	แนวคิดเรื่องการจัดการป่าชุมชน คือ รัฐเป็นผู้ดำเนินการ ประชาชนเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และใช้ประโยชน์		
4.	การจัดการป่าชุมชน ชุมชนสามารถตัดสินใจใช้ประโยชน์จากป่าได้ตามต้องการ โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของป่านั้น		
5.	ป่าชุมชนเปรียบเสมือนทุนของชุมชนและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชุมชนได้อีกทางหนึ่ง		
6.	ป่าชุมชนสามารถเอื้อประโยชน์ให้คนในชุมชนรอบๆป่าได้ทั้งทางตรง เช่น เป็นแหล่งเก็บหาอาหาร เก็บหาฟืน และทางอ้อม เช่น เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ได้อีกด้วย		
7.	การดำเนินการจัดการป่าชุมชนจะสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ อบต. และหน่วยงานของรัฐด้วย		
8.	ป่าชุมชนเป็นแหล่งหารายได้เสริมของครอบครัว		
9.	ป่าชุมชนเป็นแหล่งที่พักผ่อนหย่อนใจและศึกษาธรรมชาติ		
10.	ป่าชุมชนช่วยทำให้อากาศชุ่มชื้นและฝนตกต้องตามฤดูกาล		

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าชุมชน (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
11.	ป่าชุมชนช่วยป้องกันการพังทลายของดิน		
12.	ป่าชุมชนช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน		
13.	ป่าชุมชนเป็นแหล่งผลิตอาหาร เช่น เห็ด หน่อไม้ และสัตว์ป่า		
14.	ป่าชุมชนเป็นแหล่งผลิตสมุนไพรต่างๆ		
15.	ป่าชุมชนเป็นแหล่งผลิตไม้เพื่อใช้ประโยชน์		
16.	ป่าชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า		

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิก อบต.ในการจัดการป่าชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน

ก. ด้านการแก้ไขปัญหา

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย
		มาก	น้อย	
1.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเรื่องการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าชุมชน หรือไม่			
2.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาการลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า ในป่าชุมชนหรือไม่			
3.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในด้านการแก้ไขปัญหาไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในป่าชุมชน หรือไม่			
4.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่			
5.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดูแลรักษาป่าชุมชน การปลูกซ่อม การแผ้วถางวัชพืช หรือไม่			

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนด้านการ
แก้ไขปัญหา (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย
		มาก	น้อย	
6.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการขโมยชุดต้นไม้ในป่าชุมชนไปขาย หรือไม่			
7.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในป่าชุมชน เช่น ตัดไม้ใช้สอย หาหน่อไม้ เก็บเห็ด หาสมุนไพร การนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงเป็นต้น หรือไม่			
8.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินงานในการจัดการป่าชุมชน เช่น การกำหนดกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การปรับเงินเพื่อลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ เป็นต้นหรือไม่			
9.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่			
10.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชนหรือไม่			

ข. ด้านการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย
		มาก	น้อย	
1.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อจัดการกับปัญหาเรื่องการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าชุมชน หรือไม่			
2.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อจัดการในเรื่องปัญหาการลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า ในป่าชุมชน หรือไม่			
3.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อจัดการกับปัญหาไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในป่าชุมชน หรือไม่			
4.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่			
5.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดูแลรักษาป่าชุมชน การปลูกซ่อม การแผ้วถางวัชพืช หรือไม่			
6.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการขโมยชุดต้นไม้ในป่าชุมชนไปขาย หรือไม่			
7.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในป่าชุมชน เช่น ตัดไม้ใช้สอย หาหน่อไม้ เก็บเห็ด หาสมุนไพร เป็นต้น หรือไม่			
8.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อดำเนินงานในการจัดการป่าชุมชน เช่น การกำหนดกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การปรับเงินเพื่อลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ เป็นต้น หรือไม่			
9.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเกี่ยวกับการอนุญาตให้นำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่			
10.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการวางแผนเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชน หรือไม่			

ค. ด้านปฏิบัติ

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย
		มาก	น้อย	
1.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการป้องกันปัญหาเรื่องการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าชุมชน หรือไม่			
2.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการจัดการกับปัญหาการลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า ในป่าชุมชนหรือไม่			
3.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการเข้าร่วมในการดับไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในป่าชุมชน หรือไม่			
4.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการที่จะเข้าร่วมแก้ไขปัญหการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่			
5.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาป่าชุมชน การปลูกซ่อม การแผ้วถางวัชพืชหรือไม่			
6.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการป้องกันการลักลอบขโมยชุดต้นไม้ในป่าชุมชนไปขาย หรือไม่			
7.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมที่จะแก้ปัญหาคความขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในป่าชุมชน เช่น ตัดไม้ใช้สอย หาหน่อไม้ เก็บเห็ด หาสมุนไพร การนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงเป็นต้น หรือไม่			
8.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการจัดการป่าชุมชน เช่น การกำหนดกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การปรับเงินเพื่อลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ เป็นต้น หรือไม่			
9.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการที่จะจัดการกับชาวบ้านที่นำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในป่าชุมชน หรือไม่			
10.	ท่านคิดว่าท่านมีความพร้อมในการตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชน หรือไม่			

๑. ด้านการประเมินผล

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย
		มาก	น้อย	
1.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับเรื่องการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าชุมชน หรือไม่			
2.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า ในป่าชุมชนหรือไม่			
3.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในป่าชุมชนหรือไม่			
4.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าชุมชน หรือไม่			
5.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับเรื่องการดูแลรักษาป่าชุมชน การปลูกซ่อม การแผ้วถางวัชพืช หรือไม่			
6.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการลักลอบขโมยชุดต้นไม้ในป่าชุมชนไปขายหรือไม่			
7.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหความขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในป่าชุมชน เช่น ตัดไม้ใช้สอย หาหน่อไม้ เก็บเห็ด หาสมุนไพร การนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงเป็นต้น หรือไม่			
8.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน เช่น การกำหนดกฎระเบียบ การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การปรับเงินเพื่อลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ เป็นต้นหรือไม่			

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชุมชนด้านการประเมินผล

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย
		มาก	น้อย	
9.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการกับชาวบ้านที่นำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในป่าชุมชน หรือไม่			
10.	ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถในการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชนหรือไม่			

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความ ลงใน ช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ อย่างสูงในความร่วมมือของท่าน